

ЗМІСТ

Засідання двадцять дев'яте (Вівторок, 19 квітня 2016 року)

Оголошення заяв, пропозицій, повідомлень
від депутатських фракцій і груп ...4

Внесення змін до:

деяких законодавчих актів України щодо уточнення
правових норм, що врегульовують питання визначення
категорій осіб, які підлягають загальнообов'язковому
державному пенсійному страхуванню ...16

Закону України «Про загальнообов'язкове
державне пенсійне страхування» щодо необхідного
страхового стажу для призначення пенсій інвалідам
другої групи ...32

деяких законів України щодо забезпечення права
на здобуття освіти осіб, місцем проживання
яких є територія проведення антитерористичної
операції ...74

Прийняття за основу проектів законів:

«Про внесення змін до деяких законів України
щодо пенсійного забезпечення окремих категорій
осіб із числа учасників проведення антитерористичної
операції» ...39

«Про приватну детективну (розшукову) діяльність»...46, 73

«Про особливості здійснення закупівель товарів, робіт і послуг для гарантованого забезпечення потреб оборони»	...52
«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування з управління земельними ресурсами та посилення державного контролю за використанням і охороною земель»	...80
Виголошення заяви від фракцій Радикальної партії Олега Ляшка та «Батьківщина»	...44
Заяви народних депутатів України щодо голосування	...87

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ДВАДЦЯТЬ ДЕВ'ЯТЕ

*Сесійний зал Верховної Ради України
19 квітня 2016 року, 10 година*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, прошу заходити до сесійного залу і приготуватися до реєстрації.

Доброго ранку, шановні колеги! Колеги, увага! Прошу приготуватися до роботи.

Учора міністерство юстиції Росії оголосило Меджліс кримськотатарського народу екстремістською організацією. Цілий народ – наші кримськотатарські брати оголошені екстремістською організацією. Це вперше після закінчення епохи диктаторів Сталіна і Гітлера цілий народ оголошують екстремістами, це є проявом російського фашизму.

18 травня 1944 року Сталін підписав злочинний указ, який призвів до страшної трагедії кримських татар. 18 квітня 2016 року російська тоталітарна влада забороняє Меджліс. Дії Росії ще раз підтверджують визначення цієї країни з цим керівництвом – в'язницею народів. Кримськотатарський народ не має іншої батьківщини аніж Україна, аніж Крим. Наше завдання, усіх разом, зробити все можливе, щоб чим швидше звільнити від окупації наші землі і наших кримськотатарських братів.

Я від імені українського парламенту звертаюся до міжнародних організацій відреагувати на цей злочин. Звертаюся до українського МЗС з проханням розглянути можливість термінового скликання Ради безпеки ООН щодо цього питання. Я впевнений, усім цивілізованим світом ми доб'ємося звільнення наших побратимів з-під окупації. Привітаємо наших побратимів, кримськотатарських братів, щоб вони відчули нашу підтримку (*Оплески*).

Дякую.

Шановні колеги, вчора після засідання Погоджувальної ради, пропозиції, які були подані комітетами і фракціями, ми максимально

включили до порядку денного. Сьогодні в нас до обіду соціальний день. Пропозиції Олександра Третякова ми внесли до порядку денного. Сподіваюся, що в нас сьогодні буде плідна і продуктивна робота.

Я прошу підготуватися депутатів до реєстрації. Шановні колеги, прошу зареєструватися. Будь ласка.

У сесійній залі зареєструвалися 324 депутати. Ранкове пленарне засідання Верховної Ради України оголошується відкритим.

Шановні народні депутати, відповідно до статті 25 Регламенту у вівторок ми маємо 30 хвилин для виступів уповноважених представників депутатських фракцій та груп з внесенням пропозицій, оголошенням заяв, повідомлень. Прошу представників фракцій та груп записатися на виступи. Будь ласка, проводиться запис.

Віктор Бондар, «Партія «Відродження». Будь ласка.

БОНДАР В.В., член Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (одномандатний виборчий округ №191, Хмельницька область, самовисуванець). Шановний Андрію Володимировичу! Шановні колеги! Безумовно, ми починаємо новий пленарний тиждень, сьогоднішнє засідання з надією, що переглянемо підходи до роботи парламенту, підходи до співпраці з урядом. Ми розуміємо, що цього тижня уряд не зможе нам запропонувати ефективну програму роботи з документами, із законопроектами. Але ми очікуємо, що принаймні найближчого тижня – два побачимо від уряду конкретні пропозиції, три-п'ять позицій, які мають бути стратегічними на цей рік, які мають вирішити питання, пов'язані з економічними проблемами, які дадуть можливість притягнути в Україну потужні інвестиції, які уможливллять здійснення програми децентралізації і, в першу чергу, фінансову децентралізацію в Україні, які дадуть можливість розв'язати проблеми бізнесу, визначити питання, які стосуються діяльності правоохоронних органів. Тобто ми маємо нарізати матрицю, які правоохоронні органи чим займаються, яка компетенція у яких правоохоронних органів, ми маємо відрізати правоохоронні органи від бізнесу і зупинити тиск на бізнес через правоохоронну систему, і ми маємо, безумовно, поставити крапку в ганебних справах розвалу економічної ситуації в Україні.

Тому ми, насамперед, вимагаємо повернутися до питання нашого проекту постанови про звільнення Гонтаревої з посади глави Нацбанку,

бо ми вже бачимо, як вся країна сьогодні задихається в банківській кризі, як ліквідовуються банки, і водночас фізичні і юридичні особи України не можуть позабирати свої депозити. Мова йде про те, що вже сьогодні люди і бізнес втратили більше семи мільярдів доларів унаслідок ліквідації українських банків. Ми бачимо, що немає жодної валютної політики в Україні щодо стримання валютних курсів, що Національний банк завалює експортну політику України, сьогоднішні підприємства, промисловість не мають фінансової, валютної підпитки для того, щоб нарощувати експорт. Ми розуміємо, що без звільнення керівництва Національного банку одночасно зі зміною уряду нічого в цій країні в економічному плані не зміниться. Тому ми вимагаємо поставити на голосування наш проект постанови про звільнення пані Гонtareвої і проголосувати його в залі.

Окремо ми вимагаємо поставити на голосування наш проект постанови про мораторій на підвищення тарифів до 2018 року. Мова йде про те, що одночасно з цим мораторієм маємо провести повний аудит енергоефективності українських комунальних підприємств і навести лад у цій сфері. Треба зупинити цю тарифну війну з громадянами України і знизити тарифи через програми енергозбереження. Це єдиний вихід, який ми бачимо на сьогодні.

Тому ми вимагаємо поставити ці два проекти постанов на голосування, і питання Гонtareвої має бути вирішено негайно. Це вже очікують всі громадяни України і бізнес.

Дякуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від «Блоку Петра Порошенка» до слова запрошується голова Меджлісу кримськотатарського народу пан Чубаров. Будь ласка, привітаємо (*Оплески*).

ЧУБАРОВ Р.А., член Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановний Голово! Шановні колеги! 18 квітня 2016 року рішенням міністерства юстиції Російської Федерації, країни-агресора, Меджліс кримськотатарського народу внесено до переліку екстремістських організацій, діяльність яких заборонена на території Росії. Режим Путіна, який окупував Крим, зробив ще один крок, який скоротив

ментальну дистанцію між ним і режимом Гітлера, який також засуджував цілі народи окупованих їм країн Європи до знищення. Власне, в нас немає питань до Путіна, він поводить себе в окупованому ним Криму настільки брутально, наскільки йому дозволяє міжнародна спільнота.

Інша справа, чи усвідомлюють лідери країн Заходу наслідки для власних народів своєї «страусиної» політики по відношенню до Росії, яка відкрито приміряє на себе роль володаря долі усього світу. Сьогодні під ударом кримські татари, українці, Україна, але ніхто не може уникнути відповіді на запитання: а хто завтра буде приречений Росією?

Отже, лідери країн Заходу, міжнародної спільноти мають зрозуміти: якщо не зупинимо Путіна, то завтра буде їхня країна, їхні народи. Зупинимо разом Росію – агресора, звільнимо Крим, відновимо територіальну цілісність України.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрій Бойко, «Опозиційний блок». Будь ласка.

БОЙКО Ю.А., член Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Шановний Голово! Шановні народні депутати! Не минуло і півроку як уряд Прем'єра Яценюка відправили у відставку. Жоден уряд не завдав стільки шкоди Україні, але відповідальність за ситуацію несе і коаліція, яка два роки підтримувала цей уряд, що втратив довіру громадян.

Тому не варто сподіватися, що кризу подолано. У нового уряду на старті немає підтримки парламенту, і голосування відповідного проекту постанови – яскраве тому підтвердження. Знову все відбувалося всупереч Регламенту і Конституції, з порушенням усіх норм і правил. Більше того, новий склад Кабміну почав свою діяльність з того, що поставив віз попереду кобили – і представив програму діяльності, яку не бачили ні депутати, ні самі міністри. Скажу більше, на момент її презентації члени уряду не провели жодного спільного засідання.

Програма не відповідає на ключові питання: щодо скасування оподаткування пенсій та індексації соціальних виплат, допомоги чорнобильцям та інвалідам. Немає жодної згадки про підтримку фермерів та перегляд Податкового кодексу, який знищує аграріїв, малий та середній

бізнес. У програмі немає пропозицій щодо перегляду в бік зниження комунальних тарифів. Ми не отримали відповідь на питання, як буде відновлюватися реальний сектор економіки та розв'язуватися проблема безробіття. Уряд не сказав головного: як ми будемо встановлювати мир на своїй території.

Ми готові підтримати будь-які закони, які будуть спрямованими на інтереси людей. Ми не стоїмо на позиції: чим гірше – тим краще. Давайте виправляти те, що накоїв минулий уряд.

Окремо хочу сказати про якісний склад уряду. Знову використали старий, «тупиковий» принцип партійних квот. Ми бачимо повну відсутність профільних фахівців. Не дотримано регіонального принципу, країна у нас велика, і потрібно знати менталітет, структуру промисловості та економіки кожної частини. В нашій складній ситуації враховувати регіональні особливості вкрай важливо.

І останнє. Те, про що неодноразово говорили європейські парламентарії. В Україні зовсім відсутній контроль влади. За останні два роки це призвело до економічної катастрофи, тому що влада не підзвітна і не підконтрольна. Уряд пішов не з ганьбою, а з вдячністю від частини депутатів за роботу. Якщо опозиція не отримає важелів контролю, то з новим урядом ситуація буде ще катастрофічнішою.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ярослав Москаленко, група «Воля народу». Будь ласка.

МОСКАЛЕНКО Я.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи (одномандатний виборчий округ №96, Київська область, самовисуванець). Шановний Андрію Володимировичу! Шановні колеги! Вельмишановний український народе! Я хочу привітати Україну з обранням Кабінету Міністрів і перезавантаженням їх роботи після чотиримісячної політичної стагнації. Депутатська група «Воля народу» в умовах непрацюючої коаліції підтримала уряд Гройсмана і його самого на посаду Прем'єр-міністра. Ми вважаємо це єдиним шансом порятунку нашої країни, і реакція західних ЗМІ демонструє нам, що ми врятували фактичний розвал нашої країни.

Представники Кабінету Міністрів і команда не є зірковими, ми бачимо, що вони не мають власних політичних амбіцій. Ми розуміємо те, що саме це може стати рушійною силою виходу з глибокої політичної кризи.

Що цей вибір дасть Україні? Шановні колеги, ми зможемо це вже бачити з перших кроків роботи цього уряду. І одним з таких кроків є боротьба з корупцією: що буде на митниці, що буде в фіскальних органах, що буде в правоохоронних органах і головне – як боротимуться з корупцією в центральних органах влади.

Інше важливе питання. Який пріоритет в їх роботі вони оберуть – підтримку західних кредиторів чи боротьбу за робочі місця, підтримку підприємств, які працюють на економіку України. Важливим буде те, якою буде тарифна політика: чи вони продовжуватимуть ганебну практику уряду Яценюка, чи проведуть глибинні реформи, які уможливлять прозоро формувати тарифи, а це означає, що ми виконаємо рекомендації МВФ і не будемо підвищувати тарифи людям. І головне, якою буде співпраця цього уряду з парламентом, як імплементуються наші законопроекти, і такий тест у цього уряду вже буде найближчим часом, коли ми голосуватимемо законопроект [№2093](#) щодо захисту громадян, постраждалих від аварії на Чорнобильській АЕС. Дембельським акордом попереднього уряду була рекомендація Президента України накласти вето на цей законопроект, чим вони його і підставили перед власним народом.

Шановні колеги, депутатська група «Воля народу» наполягає на тому, щоб цього тижня одним із пріоритетних питань розглянути законопроект №2093, подолати вето Президента, і не на словах, а на ділі довести, що люди, які є в цьому парламенті, дбають про свій народ. А уряд Гройсмана, імплементуючи цей законопроект, який ми з вами приймемо 300 голосами, продемонструє – уряд Гройсмана з народом чи ні.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олег Ляшко, Радикальна партія. Будь ласка.

ЛЯШКО О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Радикальна партія. Щойно переді мною шановний колега Москаленко поставив риторичне запитання. Мовляв, побачимо уряд Гройсмана – з народом чи ні. Протріть очі і зразу побачите: не з народом, а з вами, олігархами, з регіоналами і з Президентом Порошенком, домовилися минулого тижня у парламенті, створили широку «ширку» за участю шановних колег з «Блоку Петра Порошенка», «Народного фронту» і депутатів-регіоналів, які сьогодні входять до двох олігархічних груп. Усе суспільство дурите, що в парламенті є демократична коаліція на дві шановні фракції. А реально результати голосування за уряд Гройсмана, за самого Гройсмана, за його програму довели, що демократичної коаліції в парламенті немає. Є «ширка» за участю колишніх демократичних депутатів і регіоналів, яких колишніх не буває. Ця «ширка» освячена і створена в результаті таємних, закулісних, корупційних домовленостей Президента України з олігархами, з регіоналами. Спочатку Президент Порошенко докуповував тушок до своєї фракції за прикладом Януковича. Коли не вистачило тушок, кинулись «во все тяжкие», домовилися з регіоналами. І ті з вас, які голосували 16 січня за диктаторські криваві закони, минулого тижня проголосували за обрання Гройсмана, за обрання уряду. І тепер розказуєте, чи з народом цей уряд. Ні, на жаль, не з народом. Не може бути демократичного уряду, обраного регіоналами.

Тому фракція Радикальної партії як опозиційна політична сила попереджає українське суспільство, українську громаду про те, що сьогодні Президент Порошенко докладає всіх зусиль до того, щоб узурпувати владу в країні. Неконституційне призначення уряду, адже автори проектів постанов, які проголосував парламент про обрання Прем'єра і уряду, не мали на це право. Відповідно до Конституції кандидатуру Прем'єра міг вносити виключно Президент України.

Саме тому минулого тижня ми звернулися до Вищого адміністративного суду з вимогою визнати незаконним рішення парламенту про обрання Гройсмана і про призначення уряду.

Я звертаюся до всіх демократичних сил у парламенті і поза парламентом: об'єднати свої сили широкою, демократичною об'єднаною

опозицією для протистояння владі, узурпації влади Президентом Порошенком.

Фракція Радикальної партії вимагає прийняття закону про тимчасові слідчі комісії, закону про імпічмент Президента України, нового виборчого закону, який подолає корупцію на виборчих округах. І ключове – ми змусимо парламент приймати закони, спрямовані на захист українських громадян, на радикальне підвищення заробітних плат і пенсій. Ось для чого нас сюди обрали.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від фракції «Самопоміч» – Кіраль Сергій Іванович. Будь ласка.

КІРАЛЬ С.І., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»).* Прошу поставити мій виступ у кінці, щоб я передав слово Єгору Соболеву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не передбачено такого формату. Тим більше, що він вже підходить.

Єгор Соболев. Будь ласка.

СОБОЛЄВ Є.В., *голова Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»).* Від фракції «Самопоміч» величезне прохання щодо двох рішень цього тижня. Колеги, ми вже в цьому парламенті звільняли двох друзів Президента з посади Генерального прокурора. Немає жодної доброї причини призначати третього друга Президента на посаду Генерального прокурора. Генпрокурор не має бути нічийим другом, ні Президента, ні парламенту, жодного політика. Генеральний прокурор України має бути другом законів України. Ми ще рік тому розробили законопроект про те, щоб нового Генерального прокурора і всіх наступних обирали за відкритим конкурсом: незалежна комісія з експертів, з громадських активістів, яка пропонувала б трьох кандидатів Президенту, який отримав би згоду парламенту на найкращого із них. Тоді ані Президент, ані ми не помилимося. Сильний, незалежний

Генпрокурор – це шлях цивілізованого виправлення нинішньої біди з управління державою. Тоді інакше працюватимуть: Президент, новий уряд, парламент. Давайте прийmemo це рішення.

Ми сьогодні попросили людей зібратися під стінами Верховної Ради на підтримку цього законопроекту. Я побачив ветеранів АТО з жовтими пов'язками на руках. Я запитав: що це означає? Вони кажуть: антитерористичну операцію зараз в Києві треба проводити. Давайте допоможемо людям знайти цивілізовані, ефективні, європейські виходи із ситуації.

Генеральний прокурор, конкурс, голосування парламенту за пропозицією Президента. Це перше.

Друге прохання «Самопоміч». Прохання до нас усіх і до нового уряду. Зниження податків – це те, чого потребують економіка, підприємці і люди, які мають низькі зарплати через занепад бізнесу. Найпростіше рішення, яке вже ми можемо проголосувати цього тижня – зниження акцизів на вживані авто. Те, що дасть змогу конкуренції, поліпшення рівня життя, більше справедливості і те, що оживить певний бізнес.

Третє. Нищення корупціонерів, корупційних схем всередині фіскальної служби. Ми звертаємося до Прем'єр-міністра Володимира Гройсмана. Це те, що нам не вдалося донести до Арсенія Яценюка. Керівництвом ДФС не управляють люди, які здатні зробити її сильною, незалежною і принциповою. Далі – податкові ями, далі – схеми. Нове керівництво Державної фіскальної служби. Зменшення втручання податківців в економіку, зменшення кількості самих податківців, ліквідація податкової міліції. Це рішення, яке «Самопоміч» пропонує вже цього тижня ухвалити в парламенті і в уряді. І тоді ми продемонструємо людям результат, і тоді ми дамо людям надію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від «Народного фронту» до слова запрошується Максим Бурбак. Будь ласка.

БУРБАК М.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю (одномандатний виборчий округ №204, Чернівецька область, політична партія «Народний фронт»). Вітаю, шановні колеги! Шановний Голово! Учора стало

відомо про те, що російська окупаційна влада прийняла рішення припинити діяльність Меджлісу кримськотатарського народу. Російська Федерація здійснила черговий злочин на українській землі проти наших співвітчизників і побратимів. Цей обурливий факт вимагає негайної реакції нашої дипломатії для того, щоб закликати світ до осуду та тиску на Кремль, який з кожним днем демонструє клінічні прояви безглуздості та своїх тоталітарних страхів.

Згідно зі статутом метою Меджлісу є подолання наслідків геноциду проти кримських татар, відновлення прав і національно-культурне самовизначення. Рішенням заблокувати роботу Меджлісу сьогоднішній Кремль демонструє спадкоємність сталінського курсу.

Ми, фракція «Народний фронт», висловлюємо підтримку лідеру кримськотатарського народу Рефату Чубарову, символу боротьби за права кримських татар Мустафі Джемільєву. Також закликаємо Верховну Раду України прийняти спільне звернення до світових лідерів з тим, щоб світова спільнота не давала себе приспати брехливими промовами Путіна і Лаврова. Росія залишається таким самим кровожерливим монстром, що і два роки тому під час незаконної анексії Криму і під час агресії на сході України.

Заборона діяльності Меджлісу має стати чітким сигналом і пересторогою, аби ані США, ані європейські країни не відновлювали співробітництво з Росією у військовій чи будь-якій іншій сфері, що дасть змогу Москві економічно посилюватися і надалі розгортати свої агресивні плани.

Боротьба за права кримських татар, за повернення Надії Савченко, а сьогодні мова йде про те, що звільнення з полону Надії стане фактично збереженням її життя. Боротьба за повернення інших наших полонених патріотів має бути пріоритетом діяльності української влади.

Вчора Міністерство юстиції України отримало звернення від Надії, в якому вона просить розпочати процедуру її повернення в Україну. Міністр юстиції Павло Петренко вже розпочав необхідну роботу. І ми з великим оптимізмом сподіваємося на те, що зовсім скоро зможемо зустріти нашу героїчну Надію вільною.

Тепер від імені «Народного фронту» хочу заявити таке: ми маємо нову політичну реальність – відновлену роботу коаліції, новий уряд. «Народний фронт» як основа коаліції уважно стежитиме за тим, щоб

і коаліція, і новий Кабмін правильно скористалися здобутками уряду Арсенія Яценюка і продовжили йти його шляхом. А критикам і популістам раджу втихомиритися. Країна чекає на реальні дії, а не на чергові огульні звинувачення.

«Народний фронт» пропонує колегам по парламенту максимально продуктивно попрацювати цього пленарного тижня. У нас є багато невиконаних завдань, одне з яких – реформування парламенту згідно з Рекомендаціями, які розроблені Місією Пета Кокса. Ми вчора вже обговорили це на засіданні Погоджувальної ради. Шановний Голово, ми підтримуватимемо вас в імплементації цих рекомендацій.

Закликаю колег пригадати, з яким натхненням до змін і обіцянками ми всі поверталися з Українського тижня в Брюсселі. Настав час Верховній Раді активно працювати, а не змагатися з Голлівудом зірковістю облич.

На минулому засіданні Погоджувальної ради «Народний фронт» звернувся до Президента невідкладно подати кандидатуру на посаду Генпрокурора. Ми очікуємо, що глава держави запропонує такого очільника відомства, який покладе край радянській прокуратурі в Україні. Суспільство відверто зачекалося змін, усі ми очікуємо результативних антикорупційних дій в розслідуванні злочинів проти Майдану, покарання колишніх регіоналів, які розграбували Україну до останньої нитки. Така Генеральна прокуратура давно втратила довіру громадян. Переконали, що результатом реформи відомства має бути створення принципово нової інституції, яка ефективно захищатиме інтереси громадян.

І наостанок. Хочу звернутися до фракцій, які ми всіма засобами закликали повернутися до роботи і розпочати все-таки впровадження необхідних реформ, і затвердити вас, що позачергових виборів не буде. І свою енергію...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юлія Володимирівна Тимошенко, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги!

Я хотіла б розпочати промову виключно з питання відносно Надії Савченко. Ви всі знаєте, в якому важкому стані вона, і ви знаєте, що сьогодні її вирок вступив у законну силу, і так само винесений вирок тим бандитам, які працювали від Російської Федерації на території нашої України і брали участь у війні та агресії проти України. Але на сьогодні не підготовлені документи, які мусили б бути передані Україною до Російської Федерації щодо повернення Надії Савченко додому. Наша команда вже не один тиждень намагається спрямувати на цю роботу Міністерство юстиції, але нічого не робиться. І тому Надя вже написала листа, бо вона бачить, що ця робота просто саботується.

У мене є прохання до Голови Верховної Ради. Я прошу на другу половину дня, на 16 годину, запросить, будь ласка, міністра юстиції для того, щоб він прозвітував, які документи оформлені щодо повернення Надії Савченко додому і в якому стані взагалі знаходиться ця робота. Я ще раз кажу, що робота просто блокується і саботується.

Що стосується ситуації, яка сьогодні складається в Україні. Немає жодного сумніву, що відбувся реванш, практично контрреволюція. І те, що сьогодні вони роблять за спинами народу, має всі ознаки відвертого злочину. Коли продавалися і купувалися голоси за новий уряд і нового Прем'єр-міністра, були обіцяні нові потужні корупційні схеми, в тому числі і щодо повернення ПДВ. Але сьогодні, коли ми розуміємо, з ким у владі країна має справу, нам потрібна, як ніколи, сильна демократична опозиція. Тому координація дій опозиції, сила демократичної опозиції – це саме той запобіжник, який не дасть реваншистським, контрреволюційним силам остаточно знищити Україну. І тому сьогодні ми наполягаємо на тому, щоб були надані принципово нові можливості і повноваження демократичній опозиції.

Перше. Це закон про тимчасові слідчі комісії, який дасть можливість організувати контроль проти корупції вже у Верховній Раді.

Друге. Ми вважаємо, що прийшов час створити потужну тимчасову слідчу комісію для того, щоб перевірити всі корупційні оборудки попереднього уряду за два роки його роботи у всіх державних корпораціях, а крім того, в усіх міністерствах.

Ми написали всім листи і очікуємо від демократичної опозиції...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 1 хвилина.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Дякую. Крім того, я хочу наголосити, що одним з контролюючих органів Верховної Ради є Рахункова палата. Я думаю, що об'єднана позиція всіх демократичних опозиційних сил мусить бути на тому, що головою Рахункової палати, яка може перевіряти кожна копійку, має стати представник від демократичної опозиції. І тоді ми відкриємо все, що вони роблять за спиною народу.

І останнє. Деофшоризація. Два законопроекти, подані «Батьківщиною», згідно з якими повністю закриваються всі офшорні оборудки, плюс 68 мільярдів доходу до бюджету.

Зараз практично накладено блок на прийняття цих законопроектів. Комітету сказали не приймати, Головному науково-експертному управлінню не аналізувати, і сьогодні Президент хоче створювати робочу групу. Це не функція Президента, а крім того, там є конфлікт інтересів у Президента щодо офшорів.

Тому я закликаю Верховну Раду негайно включитися до прийняття законопроектів про зупинення...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Шановні колеги! За 1 хвилину ми переходимо до розгляду питань порядку денного, тому я прошу всіх колег зайти до зали і приготуватися до голосування. Прошу повідомити депутатів, що ми розпочинаємо роботу.

А зараз надається слово для виступу Першому заступнику Голови Верховної Ради України Ірині Геращенко. Будь ласка, 1 хвилина.

ГЕРАЩЕНКО І.В., *Перший заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»).* Шановні колеги! Питання звільнення Надії Савченко знаходиться на особистому контролі Президента України. І як поінформувала прес-служба Президента України, Президент мав телефонну розмову з главою Російської Федерації Володимиром Путіним, в руках якого знаходиться доля нашої колеги, з вимогою, щоб до Надії Савченко були допущені лікарі або українські, або незалежні. Під час цієї розмови обговорювалася подальша доля Надії Савченко.

Так само сьогодні за дорученням Президента України я мала зустріч з матерями заручників, які утримуються на окупованих територіях, тому що питання звільнення кожного громадянина України

є пріоритетним питанням для української влади. І, насправді, якщо сесійна зала хоче апелювати до когось задля звільнення Надії Савченко, то сьогодні цей адресат – Кремль і Володимир Путін. Дійсно, сьогодні не було жодної міжнародної зустрічі, немає такого друга України у світі (чи це йдеться про лідерів інших держав, чи про міжнародні організації), які б не порушували цього питання. У четвер 21 квітня питання звільнення Надії та інших українських заручників буде порушуватися на спеціальних дебатах у Парламентській асамблеї Ради Європи, де також жорстко виступатиме з цього приводу українська делегація.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Колеги, переходимо до розгляду питань порядку денного. Зараз у нас блок соціальної політики.

Вашій увазі пропонується розгляд проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо уточнення правових норм, що врегульовують питання визначення категорій осіб, які підлягають загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню» ([№2274а](#)).

Шановні колеги, є пропозиція від комітету розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу всіх зайняти робочі місця, приготуватися до голосування. Готові?

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд за скороченою процедурою проекту закону №2274а. Хто підтримує дану пропозицію, прошу голосувати. Голосуємо!

«За» – 119.

Рішення не прийнято.

Переходимо до розгляду законопроекту за повною процедурою.

До доповіді запрошується народний депутат України Андрієвський Дмитро Йосипович. Будь ласка.

АНДРІЄВСЬКИЙ Д.Й., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства (одномандатний виборчий округ №222, м. Київ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні

колеги! Законопроект №2274а уможливить вирішення питання призначення пенсій громадянам, які здійснюють догляд за пристарілими та отримують соціальну допомогу. Коли ми разом з моїм колегою Сергієм Куніциним готували цей законопроект, то виходили з того, що є багато людей, які здійснюють такий догляд, отримують соціальну допомогу, мають право на пенсійне забезпечення, але цим правом не можуть скористатися.

На наші неодноразові звернення до відповідних управлінь Пенсійного фонду, до Міністерства соціальної політики ми отримали відповідь про те, що саме визначення «людина похилого віку» – його немає в нашому законодавстві. Тому саме ми з колегою запропонували внести технічну зміну і відповідно до Закону України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні» виписати це визначення, для того, щоб люди, які здійснюють такий догляд, мали право отримати відповідне пенсійне забезпечення і мали змогу цим правом скористатися.

Прошу підтримати цей технічний, але дуже важливий соціального напряму законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Чи є запитання до доповідача? Є. Прошу записатися на запитання до доповідача.

Долженков. Будь ласка.

ДОЛЖЕНКОВ О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Уважаемый председательствующий! Уважаемый докладчик этого законопроекта! Безусловно, фракция «Оппозиционный блок», как истинная оппозиционная сила, которая контролирует защиту прав социально незащищенных слоев населения, которая пытается исправить те ошибки, которые принимали прошлая и действующая коалиции, хотя я не понимаю, почему она называется коалицией, поскольку две фракции «Народный фронт» и БПП – это 220 народных депутатов.

У нас вопрос. А когда будут рассматриваться, действительно, социальные законопроекты, которые повысят социальное благосостояние граждан? Я как юрист понимаю, что это технический законопроект, он необходим, но мне непонятно, почему в день социальных

законопроектів не ставлять те законопроекти, которі дійсно підвирили б соціальні стандарти життя і покращили матеріальне становище втомлених наших громадян.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане доповідачу, було б мудріше, якби ви відповіли. Дмитре Йосиповичу, я прошу під час доповіді залишатися на трибуні і відповісти на запитання, які поставлять депутати.

Прочу, було запитання.

АНДРІЄВСЬКИЙ Д.Й. Це ж не до мене запитання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будемо вважати, що це запитання стосується не доповідача.

Переходимо до наступного запитання.

Ігор Побер, «Блок Петра Порошенка». Будь ласка.

ПОБЕР І.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань транспорту (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Прошу передати слово народному депутату Сергію Капліну.

КАПЛІН С.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення (одномандатний виборчий округ №144, Полтавська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановний доповідачу, у мене таке запитання: визначення змісту терміну «особа похилого віку» вноситься лише до... Шановний пане доповідачу, пане Андрієвський! Прошу уваги!

Цим законопроектом ми вирішуємо лише частину питання, разом з тим, ми не вносимо відповідних змін до Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», що може так само стати перешкодою у трактуванні відповідних питань, які вами оголошені.

Прочу сказати, як ми будемо розв'язувати цю частину проблеми. Дякую.

АНДРІЄВСЬКИЙ Д.Й. Дякую за запитання. Саме даним законопроектом пропонується внести уточнення до норм законів «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», куди вносяться ці зміни, і це, дійсно, технічне питання, але воно зможе повністю врегулювати ситуацію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. І останнє запитання.
Юрій Левченко. Будь ласка.

ЛЕВЧЕНКО Ю.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ №223, м. Київ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Свобода»). «Свобода», виборчий округ №223, місто Київ. Шановний пане доповідачу! Вас щойно запитував народний депутат Каплін, але, мабуть, він трохи не так сформулював запитання. Справа в тому, що у Законі «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» змінюється термін, але до цього законопроекту не вноситься визначення нового терміна «особи похилого віку», який ви додаєте. Ось у чому проблема. Тобто в одному законі є визначення терміна, а в іншому не буде визначення терміна. І це дає можливість для наших «дуже чесних судів» по-різному трактувати законодавство. Тому я дуже прошу вас і головуючого зараз, з голосу, в першому читанні внести до цього законопроекту відповідне визначення терміна. Зокрема, я і «Свобода» будемо голосувати в цілому за цей законопроект.

Дякую.

АНДРІЄВСЬКИЙ Д.Й. Дякую. Ще раз дякую за запитання. Шановні колеги, ще буде доповідь голови комітету. Але я ще раз наполягаю, що до Закону «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» вноситься якраз і категорія осіб, які підлягають загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню. Тобто така норма є. І ми можемо в цьому переконатися з доповіді голови комітету.

Друзі, дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам. Дмитре Йосиповичу, в нас ще є одне запитання депутата, який записався і наполягає на запитанні. Я, з вашого дозволу, додаю ще 1 хвилину.

Семенуха Роман Сергійович. Будь ласка.

СЕМЕНУХА Р.С., член Комітету Верховної Ради України з питань інформатизації та зв'язку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Дякую. Шановний доповідачу! Запитання також стосовно термінології. Зверніть увагу, що в Законі України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні» відсутнє таке поняття, як «особа похилого віку». Тому, як на мене, доцільніше вжити термін «громадянин похилого віку». Навіть якщо ви подивитесь на назву законопроекту, то там записано «...та інших громадян похилого віку». Якщо ми приймемо варіант у редакції, яка пропонується авторами, це може викликати плутанину, тому давайте це усунемо. Фракція «Самопоміч» готова голосувати в цілому з урахуванням виправлення цих термінів.

Дякую.

АНДРІЄВСЬКИЙ Д.Й. Шановні колеги, знову звертаю увагу, що законопроект технічний, але ми дуже ретельно підходили до визначення цих термінів, працювали разом з профільним комітетом, з відповідним профільним міністерством. І саме термін «пристарілий» ми змінюємо на термін «особа похилого віку». За висновком, у тому числі юристів, це дасть можливість врегулювати цю проблему.

Ще раз хочу сказати, що є проблема і є конкретні приклади, в тому числі на наших виборчих округах, коли люди по 5, 7, 10 років здійснюють такий догляд, отримують соціальну допомогу, але не мають можливості скористатися своїм правом на пенсійне забезпечення.

Колеги, на мій погляд, законопроект достатньо відпрацьований. Думаю, що після доповіді голови профільного комітету ми його можемо проголосувати за основу та в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Дмитре Йосиповичу.

До співдоповіді запрошується голова Комітету з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення Денісова Людмила Леонтіївна. Будь ласка.

ДЕНІСОВА Л.Л., голова Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Шановні колеги! Шановний пане Голово! Дійсно, це питання суто технічне. Що змінюється? Змінюється назва особи, яка отримує цю допомогу або зараз не отримує, тому що в нас немає вже особи, яка здійснює догляд за пристарілим. Є особа, яка здійснює догляд за особою похилого віку. Це перше.

Друге. Цей проект закону був внесений шановними авторами ще 15 липня 2015 року. Вже застаріла норма, в яку вносили ці зміни. І зараз, щоб не відправляти цей законопроект на доопрацювання, щоб все-таки досягнути мети, щоб людина, дійсно, отримувала допомогу, я хочу для стенограми зачитати, як потрібно виписати останній пункт, який стосується саме Закону «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування». Таким чином, у частині другій розділу I законопроекту слова «у пункті 14» замінити на слова «у абзаці 13 пункту 1».

Відповідаючи на запитання тих, хто піклується, що якихось термінів немає. Я хочу вас повідомити про те, що з 1 січня 2016 року ці особи не є платниками єдиного внеску. Ми всі не є платниками, і за цих осіб платить держава.

Тому я дуже вас прошу, з огляду на зазначене і для стенограми, озвучену поправку проголосувати і підтримати даний законопроект за основу та в цілому. Щоб наші громадяни, які піклуються про осіб похилого віку, мали можливість отримати таку допомогу від держави.

Комітет з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення повністю підтримує цю норму.

Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Будь ласка, залишайтеся.

Чи є запитання до співдоповідача? Є запитання. Прошу провести запис на запитання.

Сергій Каплін. Будь ласка.

КАПЛІН С.М. У мене не стільки запитання, скільки звернення до Голови Верховної Ради України.

Шановний Андрію Володимировичу! Сьогодні, у вівторок, розглядатиметься близько восьми чи десяти питань, спрямованих на вирішення соціальних проблем наших співгромадян. Ми зараз технічне питання, по суті, будемо обговорювати півгодини. У мене до вас прохання: голосувати частину розгляду питання, що стосується скороченої процедури, з таким самим ентузіазмом, як ми голосували програму кандидата в Прем'єр-міністри України. Ставте на голосування п'ять-шість разів, але давайте заощадимо час для того, щоб розглянути всі без винятку соціальні питання. Бо там є питання, пов'язані з підтримкою воїнів АТО і зменшення пенсійного віку, є питання підтримки наших пенсіонерів, нашої молоді, організацій лікувальних заходів для молоді і таке інше.

Дякую дуже.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам. Я відповім, з вашого дозволу.

По-перше, нагадаю, що я ставив на переголосування через те, що було неперсональне голосування. Чи може ви є прихильником неперсонального голосування? Думаю, що ні, так само, як і весь зал, і тому я поставив на переголосування. Я переконаний, що весь зал не підтримує.

По-друге, я хочу вас підтримати. Шановні колеги, питання організації роботи залу залежить від усіх нас. Коли ми щодо технічного законопроекту не можемо набрати голосів тільки через те, що депутатів немає в залі, ми замість п'яти важливих соціальних законопроектів за той самий час розглянемо лише один законопроект. Але неможливо йти іншим шляхом, якщо депутатів не буде в залі і якщо депутати не працюватимуть.

Тому я звертаюся до всіх фракцій і до всіх депутатів. Треба відповідальніше підходити в тих позиціях, особливо коли йдеться про соціальні законопроекти. Я не думаю, що треба демонструвати політичні позиції, коли йдеться про важливі соціальні законопроекти. І закликаю: зараз, коли буде розгляд, максимально мінімізувати обговорення, чим швидше прийти до прийняття рішення. Я буду діяти згідно з Регламентом і закликаю всіх депутатів з розумінням поставитися до цієї пропозиції.

Дякую вам.

Є ще одне запитання. Рибак, є необхідність? Немає.

Левченко. Будь ласка.

ЛЕВЧЕНКО Ю.В. Дякую. Я все-таки хотів би з цим питанням, так би мовити, закінчити. Тому що, на жаль, попередній доповідач мене не вислухав.

Ситуація, насправді, дуже проста. Цей законопроект вносить зміни до двох законів: «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» та «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування».

У першому законі, до якого вносяться зміни, не лише змінюється сам термін на «особу похилого віку», але також додається визначення цього терміна. В другому законі, до якого вносяться зміни, змінюється термін, але визначення терміна не додається.

Враховуючи практику наших «дуже чесних, хороших» судів, це дає цілком нормальні для них підстави для того, щоб вони трактували ці терміни як їм заманеться, посилаючись на один із законів, в якому терміна немає.

Тому я вас дуже прошу, шановний доповідачу і інші доповідачі, внесіть так само визначення терміна до другого закону зразу в першому читанні та в цілому. Для вас це не є проблемою.

Дякую.

ДЕНІСОВА Л.Л. Дякую за запитання. Будь ласка, уважно почитайте ще раз проект закону. В ньому є розділи I і II. Назва розділу II «Прикінцеві положення». Терміни визначаються в «Прикінцевих положеннях», які стосуються пунктів 1.1 і 1.2. Тому цей закон набирає чинності з дня, наступного за днем його офіційного опублікування. Тут все визначено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Рибак. Таки є необхідність поставити запитання. Будь ласка.

РИБАК І.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи (одномандатний виборчий округ №202, Чернівецька область, партія «Блок Петра Порошенка»).
Виборчий округ №202, Чернівецька область. Андрію Володимировичу, в мене прохання: поставити на голосування пропозицію про прийняття законопроекту за основу та в цілому. Давайте припинимо обговорення,

так як всі, хто мали бажання, вже висловилися і прийняли рішення щодо цього законопроекту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам. Шановні колеги, я хочу запитати, чи є необхідність виступів від фракцій? У кого є необхідність виступити від фракцій, я прошу записатися на виступи. Будь ласка, прошу провести запис.

Ленський передає слово народному депутату Олегу Ляшку. Будь ласка.

ЛЯШКО О.В. Радикальна партія. Українські пенсіонери – це найнужденніша категорія українських громадян. Все життя люди тяжко працювали в колгоспі, на полі, біля мартена, в шахті, у школі, в лікарні, а сьогодні живуть на копійчану пенсію і побираються, як бомжі. Не мають можливості собі ні ліки купити, ні комунальні послуги оплатити, я вже не кажу про подарунки дітям чи онукам. Тому фракція Радикальної партії ініціювала цілий ряд проектів законів, спрямованих на захист наших найкращих українських пенсіонерів. Зокрема, ми вимагаємо внесення змін до закону про бюджет і радикального підвищення пенсій для пенсіонерів. За нашими підрахунками, сьогодні мінімальна пенсія має становити 3 тисячі гривень, щоб український пенсіонер покрити хоча б свої елементарні потреби на комуналку, на їжу, на ліки.

Наступне. Ми в парламенті зареєстрували законопроект, який передбачає щорічне медичне безкоштовне обстеження для пенсіонерів. Адже сьогодні люди не мають можливості заплатити ні за томографію, ні флюорографію, ні рентген, унаслідок цього йдуть до лікарні лише тоді, коли вже хвороба на останній стадії, коли вже навіть лікар із «золотими руками» нічим не може допомогти. А особливо, якщо взяти пенсіонерів, які живуть у селах, там де закривають ФАПи, там де немає дороги до села, там де немає автомобіля «Швидкої допомоги». Ці люди, сотні тисяч українських пенсіонерів, щороку помирають, хоча могли б жити багато років і радувати своїх онуків, якби отримували вчасно якісну, належну медичну допомогу, і, ключове – вчасно. Тому що в усьому світі люди живуть з проблемами з тиском, із серцево-судинними захворюваннями, а в нас сотні тисяч пенсіонерів щороку помирають.

У нас перше місце у світі зі смертності від серцево-судинних захворювань з однієї причини, тому що людина вчасно не отримала пігулку, укол, внаслідок цього інсульт, інфаркт і винесли вперед ногами на кладовище. Тому Радикальна партія пропонує прийняти низку законопроектів, зокрема спрямованих на захист українських пенсіонерів, щодо безплатного надання щомісяця п'яти-шести найменувань ліків для невідкладної допомоги: від тиску, від головного болю, від серцевого нападу, від простуди. Коли мене запитують, де взяти гроші, відповідь проста – не красти, не брехати, і будуть гроші. Коли Президент Порошенко і всі інші олігархи платитимуть податки до українського бюджету, а не в офшорах ховатимуть свої статки, коли буде встановлено націнку на ліки, бо сьогодні ліки в українських аптеках вдвоє-втричі вищі, ніж у сусідніх країнах, тоді буде можливість реалізовувати державну програму, спрямовану на підвищення рівня життя і якості життя наших найкращих українських пенсіонерів.

Слава українському пенсіонеру!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наталія Королевська. Будь ласка.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Добрий день, уважаемые коллеги! Сегодня мы рассматриваем социальный пакет проектов законов, но говорим о следствиях, а нужно, в первую очередь, рассмотреть причины тех проблем, которые сегодня есть в стране. Я хочу вам всем напомнить, что предусмотрено в том бюджете, который ночью принимался в этом зале. Даже тот размер компенсации, который мы сегодня, проголосовав за этот законопроект, вернем людям, будет составлять – я прошу вас вдуматься! – от 96 до 206 гривен в месяц тому человеку, который не работает и ухаживает за человеком с ограниченными возможностями. Это тот бюджет, который проголосовали теперь вновь рожденные оппозиционеры, те, которые выступали передо мной с этой трибуны. Они решили, что человеку будет достаточно прожить на 96 гривен в месяц.

Поэтому «Оппозиционный блок» категорически настаивает на том, что сегодня нужно вносить изменения в бюджет с реальной

индексацией пенсий и заработных плат. А те, кто решили, что на 1074 гривны, а именно столько получает сегодня инвалид II и III групп в месяц, человек может прожить, те просто издеваются сегодня над людьми, рассказывая о любви к людям, а реально потом перераспределяют бюджет и грабят людей. Потому что, конечно, бедными людьми, людьми, зависимыми от государства, гораздо легче управлять и манипулировать.

Поэтому сегодня может быть одна главная задача, и одна главная повестка дня в украинском парламенте – это внести изменения в бюджет, проголосовать за повышение социальных стандартов, за повышение пенсий и заработных плат. «Оппозиционный блок» еще в январе зарегистрировал проект изменений в бюджет, где мы показали, что, уменьшив расходы, можно увеличить социальную составляющую. В нашем законопроекте предусмотрены 62 миллиарда гривен на повышение социальных стандартов. Эти 62 миллиарда гривен сегодня есть в украинском бюджете, и наша задача – эти деньги отдать на индексацию пенсий и заработных плат. Поэтому мы настаиваем, чтобы законопроект [№3793](#) был рассмотрен и срочно принят в нашем парламенте.

Законопроект, который сейчас рассматривается, мы поддержим, но он глобально проблему не решит, потому что люди на 200 гривен в месяц выжить сегодня не смогут. И мы призываем тех, кто голосовал за бюджет, покаяться и принять решение о повышении социальных стандартов и изменений в новый бюджет.

Спасибо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олесь Довгий. Будь ласка.

ДОВГИЙ О.С., член Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики (одномандатний виборчий округ №102, Кіровоградська область, самовисуванець). Група «Воля народу». Шановні колеги! Шановний головуючий! Наша депутатська група розуміє важливість цього і подальших законопроектів цього блоку. Ми будемо їх підтримувати. Водночас ми вважаємо, що після того, як було обрано нового Прем'єр-міністра і новий склад уряду, такі важливі законопроекти повинні прийматися разом з комплексною програмою, яку повинен тут представити і міністр соціальної політики, і міністр охорони здоров'я, якого до сих пір немає.

Скажіть, будь ласка, що, в нас найменш актуальне питання – охорона здоров'я в країні? Хто сьогодні за це відповідає? Ми наполягаємо на тому, щоб ті питання, які стосуються таких чутливих категорій громадян України, як люди похилого віку, які торкаються таких тем, як охорона здоров'я і обов'язкове страхування, повинні розглядатися в залі за участю цих двох міністрів з розумінням того, яка комплексна програма реалізації цих законопроектів і їхніх програм у цілому втілюється в життя.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Виступи від фракції завершено.

Іван Крулько, «Батьківщина». Давайте поговоримо ще пару годин.

КРУЛЬКО І.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні народні депутати! Шановні українці! Фракція «Батьківщина» прийняла рішення підтримати цей законопроект, який стосується українських пенсіонерів. Але водночас, оскільки в парламенті минулого тижня обрано новий уряд, я хотів би звернутися до уряду, щоб в цей зал були внесені і проголосовані законопроекти, які стосуються наведення ладу з пенсійним забезпеченням, а уряд щоб підтримав це. Ми є єдиною країною в Європі, в якій пенсії пенсіонерам оподатковуються. Це є нонсенс, цього не може бути. Адже пенсія – це те, що людина заробила від своїх відрахувань із заробітної плати впродовж всього свого трудового життя. Яким чином можна оподатковувати пенсії, зокрема для працюючих пенсіонерів?

Тому фракція «Батьківщина» вкотре вимагає негайно цього тижня розглянути два законопроекти, які стосуються скасування абсолютно неконституційної норми, яка передбачає оподаткування пенсій для працюючих пенсіонерів. Ми вважаємо, що вже потрібно відновити справедливість. І це саме ті законопроекти, які фракція «Батьківщина» більше ніж півтора року послідовно підтримує і вимагає включення до порядку денного та голосування у сесійній залі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Шановні колеги, прошу провести запис від народних депутатів на виступи.

Сергій Каплін. Будь ласка.

КАПЛІН С.М. Шановні колеги! Ще раз наголошую і закликаю заощадити час для розгляду наступних законопроектів. Я закликаю вас відмовитися від подальшого обговорення, прийняти цей законопроект і потім ще вісім необхідних, важливих, актуальних законопроектів для наших пенсіонерів, бійців АТО та інших громадян.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Долженков. Будь ласка.

ДОЛЖЕНКОВ О.В. Добрый день, уважаемые коллеги! Это выступление я адресую не членам парламента, которые пытаются попросту вас обмануть, ратуя о защите социально обездоленных граждан, социально незащищенных слоев населения.

Как я уже говорил, фракция «Оппозиционный блок» будет поддерживать этот исключительно технический законопроект.

Я хотел бы все-таки внести ясность в выступления представителей некоторых так называемых оппозиционных фракций, которые себя такими мнят. А чем вы занимались полтора-два года тому назад, когда входили в коалицию?

Представитель от «Батьківщини» сказал о налогообложении пенсий. Очень хорошо настаивать на законопроекте, который вы зарегистрировали сразу после голосования тех законопроектов о внесении изменений в Налоговый кодекс, в Бюджетный кодекс Украины, которым вы, в частности, ввели налогообложения пенсий. Не вы одни, но в коалиции, в которую вы входили и вместе голосовали.

Посмотрите сайт Верховной Рады Украины – что касается лидеров Радикальной партии. Они говорят о том, что защищают пенсионеров. Как защищают пенсионеров, если они тоже голосовали за закон Украины о Госбюджете? А ведь именно согласно этому закону Украины о Госбюджете были лишены социальных льгот временные переселенцы, было приостановлено действие статьи 1 закона Украины о госгарантиях. Фактически вы, забрав эти социальные льготы, сейчас говорите о том, чтобы рассматривали законопроекты, которые поддерживают эти льготы. Это некрасиво и непоследовательно. Нужно

говорить в открытую, что: «Да, мы входили в коалицию, да, мы совершили много ошибок, но давайте их будем исправлять».

Фракция «Оппозиционный блок», естественно, будет помогать в исправлении этой социальной несправедливости.

Мы кроме слов, в частности, отличаемся конкретными действиями. Фракция «Оппозиционный блок» подготовила конституционное представление в Конституционный Суд о том, что налогообложение пенсий является неконституционным. Почему представители действующей оппозиции, так называемой, не поддержали те конституционные представления? Конечно же, говорить – это одно, а делать – другое.

Фракция «Оппозиционный блок» обратилась в Конституционный Суд о признании неконституционными некоторых положений Закона Украины «О Государственном бюджете Украины на 2015 год». Это те конкретные, реальные действия, которые действительно направлены на защиту интересов граждан. И этим занимается фракция «Оппозиционный блок». Не надо вешать нам ярлыки. Потому что фактически вы говорите одно, а делаете другое. Как бы вы сейчас ни отрицали, что вы не поддерживали, есть сайт Верховной Рады Украины, есть стенограммы заседаний Верховной Рады Украины. Каждый заинтересованный человек может ознакомиться с результатами голосования. Нужно отвечать за свои действия, а не прикрывать их красивыми словами.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Матвієнков. Будь ласка.

МАТВІЄНКОВ С.А., член Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики (одномандатний виборчий округ №57, Донецька область, самовисуванець). Избирательный округ №57, Мариуполь, «Оппозиционный блок». Уважаемые коллеги! Я думаю, что для каждого жителя Украины это одна из самых больных тем. Конечно, предложенный законопроект можно поддержать, проголосовать и за основу, и в целом. Почему? Потому что принципиально этот законопроект не решает проблему наших пенсионеров. Я хотел бы сегодня, чтобы мы немного абстрагировались и подошли к конкретным цифрам, о чем мы сегодня говорим. У нас 12 миллионов пенсионеров, которые проживают на сегодняшний день в Украине. Из этих 12 миллионов 10 миллионов получают пенсию до полутора тысячи гривен. Вдумайтесь, полторы тысячи гривен при условии, что коммунальная

плата на сегодняшний день 1 тысяча гривен, социальный пакет для лекарств, чтобы человек в возрасте мог пойти в аптеку и купить лекарства на месяц, – это 350-400 гривен. Плюс на то, чтобы что-то поесть. Сбейте баланс, и вы увидите, что получается в реалии. На сегодняшний день практически у государства самая большая проблема в чем? В том, что разговоры остались разговорами. И в комплексном подходе к решению вопроса пенсионеров сегодняшнее и прошлое правительство ни на шаг не сдвинулись. Сегодня речь идет о каких-то, будем говорить так, точечных мерах, но нет комплексной программы увеличения численности рабочих мест, отчислений. Как можно сегодня содержать Пенсионный фонд при условии, что у нас на 12 миллионов пенсионеров 12 миллионов работающих? Село отчисляет практически ноль, крупная промышленность находится в критическом положении, рабочие места не создаются, половина малого бизнеса находится в тени. Каким образом мы будем решать проблему пенсионной отрасли? Каким образом мы будем дотировать и поддерживать эту категорию населения? Нет сегодня комплексной целевой программы, на которой мы могли бы все сосредоточиться и сказать, что да, действительно, это выход, это путь, по которому нужно идти.

Сегодня очень много умников, которые приезжают и говорят, как должно быть с учетом персонификации и так далее. Я думаю, что большинство понимают, что тот метод, согласно которому проводится сокращение льготной категории выхода на пенсию в возрасте до 50 лет, когда согласно списку №2 по вредности льготную категорию людей-ремонтников, которые вместе с металлургами находятся при ремонте агломашин, доменных печей, убирают из этого списка. Можете себе представить: человек, который работает на работающем агрегате, выходит на пенсию в 60 лет?! Вы пойдите там поприступуйте, не говоря уже о той работе, которую они выполняют.

Но мы должны понимать одну вещь: до тех пор, пока мы не создадим, еще раз подчеркиваю, нормальную систему развития экономики, мы эту проблему не решим. И при том подходе, когда у нас размер ВВП буквально с 2013 года со 183 миллиардов упал до 80 миллиардов, и мы пытаемся что-то объяснить какими-то реформами. Вы меня извините, я думаю, что здесь никаких объяснений не может быть.

Но самое печальное – то, что эти законопроекты, которыми сегодня пытаются замылить глаза, для пенсионеров они абсолютно...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Останній виступ – Сугоняко. Будь ласка.

СУГОНЯКО О.Л., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту (одномандатний виборчий округ №158, Сумська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги! «Партія простих людей» пропонує підтримати даний законопроект і нарешті перейти до більш важливих для українського народу і для простих людей питань. Тому що у нас вже є і міністр соцполітики, і віце-прем'єр з соцполітики, тільки соцполітики немає.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Шановні колеги, ми завершили розгляд законопроекту. Я прошу депутатів заходити до зали, приготуватися до голосування.

Ще раз повторюю важливе повідомлення. Шановні колеги, питання розглядається за скороченою процедурою, якщо за це проголосувало 150 депутатів, інакшого механізму немає. Коли депутатів немає в залі під час голосування, я вас дуже прошу, потім не підходьте і не говоріть, які важливі йдуть законопроекти далі. Я хочу сказати про звичайні причинно-наслідкові зв'язки: чим довше ми розглядаємо законопроекти, тим менше ми їх приймемо, тим інші, які стоять далі, надзвичайно важливі, мають менше шансів бути прийнятими. І тому закликаю до простої речі: бути на робочих місцях, брати участь у голосуванні – без цього роботи не буде. Або будемо розглядати по 20 законопроектів у день.

Шановні колеги, прошу заходити, займати робочі місця.

Ми в ході обговорення детально обговорили законопроект. Є пропозиція комітету прийняти його за основу та в цілому.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу та в цілому проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо уточнення правових норм, що врегульовують

питання визначення категорій осіб, які підлягають загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню» ([№2274а](#)). Хто підтримує дану пропозицію, прошу голосувати. Голосуємо!

«За» – 270.

Рішення прийнято. Закон прийнятий.

Переходимо до розгляду наступного питання порядку денного.

Вашій увазі пропонується розгляд проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» щодо необхідного страхового стажу для призначення пенсій інвалідам другої групи» ([№2511а](#)). Комітет пропонує розглянути законопроект за скороченою процедурою. Колеги, увага! Хто підтримує розгляд законопроекту за скороченою процедурою, прошу голосувати. Голосуємо!

«За» – 182.

Рішення прийнято.

До доповіді запрошується народний депутат України Юрій-Богдан Романович Шухевич. Він виступатиме і як автор законопроекту, і від комітету. І тому прошу дати можливість подвійного регламенту. Будь ласка, пане Юрію.

ШУХЕВИЧ Ю.-Б.Р., *заступник голови Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка)*. Шановний пане Голово! Шановні панове депутати! Даний законопроект стосується інвалідів I, II і III груп, які колись мали право виходити на пенсію, маючи стаж, скажімо, 32-35 років. У зв'язку з так званою Тігіпківською, Азарівською пенсійною реформою було проведено певне розмежування щодо інвалідів I групи та інвалідів II і III груп. Причому, якщо раніше для всіх категорій було визначено однаковий стаж, то в даному випадку відбулися зміни. Скажімо, в 40 років інваліду I групи потрібно було мати 6 років стажу, II групи – 9 років стажу. В 50 років інваліду I групи – 9 років стажу, інваліду

II групи – 12 років стажу. Ви розумієте, що зробили невинуватого градацію. Тому що інвалідність наступає відразу, людина не може працювати собі якийсь додатковий стаж роботи.

Даний законопроект був зареєстрований ще в серпні минулого року, ми сподівалися, що до кінця року це питання буде вирішено. Але законопроект не був прийнятий, і як бачите, тільки тепер ставиться на голосування. Тому ми продовжуємо дію цього закону до 31 грудня 2016 року з тим, щоб до того часу повернуть стару норму, яка існувала до Тігіпківської реформи.

Отже, пропонується, що інваліди I і II груп матимуть право йти на пенсію з однаковим стажем, тієї різниці не буде. Тим більше, потрібно звернути увагу на те, що у зв'язку з війною, яка йде на сході України, є дуже багато вимушених переселенців. Багато підприємств, власне, на сході України не працюють, і тому ці люди не мають можливості якось заробити собі стаж навіть III групи відповідно до норм чинного закону. Тому я прошу підтримати цей законопроект, тим паче, ми хочемо до кінця року, якщо внесемо певні поправки, зробити його пропорційним. Уявіть собі таку ситуацію: інваліду потрібно 5 років стажу, а він має 4 роки 11 місяців, у такому разі він не отримає пенсії. Тому, якщо не вистачає стажу, повинна бути можливість його зараховувати пропорційно.

Комітет у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю, а також Комітет з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення рекомендують підтримати прийняття законопроекту за основу та в цілому. Прошу підтримати пропозицію.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Юрію. Ви неймовірно відчуваєте регламент і час. Пане Юрію, можете займати своє робоче місце.

Від Комітету з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення доповідатиме Людмила Леонтіївна Денісова. Будь ласка.

ДЕНІСОВА Л.Л. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Даний законопроект був внесений на розгляд багато місяців тому. Тоді, на засіданні комітету, ми його розглядали та обговорювали, зараз теж

відбулося обговорення щодо нього. Тепер ми обговорювали питання щодо зміни назви категорії людей для того, щоб вони могли отримувати якусь допомогу. І ви знаєте, представники одного блоку говорили про те, що ними було прийнято багато цікавих рішень для того, щоб покращити життя людей, а зараз нічого не приймається для покращення життя людей, і попередній уряд теж так чинив.

Розумієте, зараз ми виправляємо помилки уряду Партії регіонів. Ви пам'ятаєте всю ту пенсійну революцію, яка називалася пенсійна реформа а-ля Тігіпка. Це вона позбавила цих людей можливості отримувати пенсію з інвалідності, тому що у них немає стажу. І зараз ми розглядаємо законопроект, який надає можливість ще до 1 січня 2017 року використати цю норму, яка була передбачена на перехідний період.

Тому я дуже прошу вас підтримати прийняття цього законопроекту за основу та в цілому. Згідно з підрахунками майже до 1 тисячі 600 осіб буде застосовано цей законопроект, і на рік на це потрібно буде 27 мільйонів гривень. Я дуже вас прошу підтримати прийняття законопроекту за основу та в цілому і дати можливість уряду напрацювати інший законопроект щодо пенсійної реформи, який, дійсно, сприятиме покращенню життя наших пенсіонерів. Цей проект закону потрібно підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Людмилу.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Ігор Мосійчук передає слово Олегу Ляшку. Будь ласка.

ЛЯШКО О.В. Радикальна партія. Шановні громадяни України! Коли я дивлюся на крокодилячі сльози, які тут відрами ллють представники злочинського блоку, хочу запитати таке: а чи ви забули, як українцям підняли пенсійний вік? А чи ви забули, як забрали у пенсіонерів-інвалідів право виходити на пенсію? А тепер ви борці за справедливість, показуєте як боретесь. Ви були при владі, і замість того, щоб людям підняти не пенсійний вік, а пенсії, замість того, щоб модернізувати країну, щоб відновити економіку, ви узурпували владу, довели країну до Майдана, до кровопролиття. Сьогодні завдяки змові

з Президентом Порошенком ви сидите в цьому залі, голосуєте за олігархічний уряд Порошенка – Гройсмана, користуєтеся депутатською недоторканністю замість того, щоб відповідати за свої злочини, і продовжуєте лити крокодилячі сльози.

Я хочу нагадати українським громадянам, що саме за ініціативою депутатів фракції Радикальної партії парламент у січні минулого року прийняв закон, який дає право жінкам у віці 55 років виходити на пенсію за умови наявності 30 років стажу. На жаль, Президент Порошенко наклав вето на цей закон. Більше року його не вносять до сесійного залу парламенту для того, щоб подолати вето. Тому користуючись нагодою, звертаюся до Голови парламенту з проханням внести на розгляд депутатів закон, подолати вето Президента і дати можливість нашим чарівним українським жінкам у віці 55 років виходити на пенсію для того, щоб мати можливість отримувати хоча б ту копійчану пенсію, бо у 50 років ніхто вже на роботу не бере і до 60 років пенсії не має. Аморально і безвідповідально перед українськими жінками, перед українськими пенсіонерами.

Давайте нарешті захищати людей, а не лише себе!

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Продовжуємо обговорення.

Від Опозиційного блоку виступатиме пані Королевська. Будь ласка.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю. Здесь некоторые товарищи рассказывали о том, как за последние два года хорошо стало жить в стране, пока они были во власти. Но, знаете, люди стали намного мудрее, умнее, и они хорошо помнят, что два года назад пенсия у них была в два раза выше, чем сегодня, два года назад долги по заработной плате были исключением, а не правилом, два года назад как минимум два-три раза в год была индексация пенсий и заработных плат. Мы ставили перед собой цели – европейские зарплаты и европейские пенсии в нашей стране, а не то, что натворила предыдущая коалиция, в составе которой был один из самых ярких участников, предыдущий выступающий. Поэтому мы сегодня предлагаем подойти к вопросу конструктивно.

Нужно отменить пенсионную реформу. Это то решение, к которому пришел «Оппозиционный блок», и мы зарегистрировали законопроект об отмене пенсионной реформы еще полтора года назад. Мы призываем всех депутатов: давайте не о политических лозунгах кричать, а реально принимать решения. Давайте объединим свои усилия и, если вы действительно так сегодня все защищаете пенсионеров, так беспокоитесь о судьбе женщин, проголосуем отмену пенсионной реформы. И это будет самое грамотное и правильное решение. Потому что наши люди красивых речей с этой трибуны уже наслушались, сегодня они хотят от нас реальных действий. Реальные действия таковы: отмена пенсионной реформы и индексация пенсий и заработных плат. Это два вопроса, которые мы сегодня в состоянии и обязаны решить, дабы доказать не только словами, но и действиями заботу о людях.

Спасибо.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Федорук, «Народний фронт». Будь ласка.

ФЕДУРУК М.Т., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (одномандатний виборчий округ №201, Чернівецька область, політична партія «Народний фронт»). Прошу передати слово фахівцю в галузі пенсійного забезпечення Олександр Дроздику.

ГОЛОВУЮЧА. Олександр Дроздик. Будь ласка.

ДРОЗДИК О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Шановні колеги! Прошу всіх вас підтримати цей соціально значущий законопроект, який, дійсно, дозволить інвалідам II групи отримати право на пенсію за умови наявності страхового стажу на час настання цієї інвалідності або на день звернення за пенсією. Таким чином, ми фактично повернемо ті норми закону, які діяли до цього часу і яких свого часу представники так

званого «Опозиційного блоку» позбавили такої можливості наших громадян.

Фракція Політичної партії «Народний фронт» одностайно підтримуватиме цей законопроект. Також прошу підтримати й інші законопроекти, які розглядатимуться і які також спрямовані на підтримку наших громадян. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо, шановні колеги.

Юрій Соловей, «Блок Петра Порошенка». Будь ласка.

СОЛОВЕЙ Ю.І., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики (одномандатний виборчий округ №89, Івано-Франківська область, партія «Блок Петра Порошенка»)*. Шановні колеги, щодо пенсійного забезпечення і даного законопроекту, слава Богу, він стосується невеликої кількості людей і не несе серйозного навантаження на державний бюджет. Хоча, поряд з тим, я взагалі хочу привернути увагу до питання пенсійного забезпечення і відсутності в державі стратегії щодо цього й з'ясувати, що нам потрібно робити в цьому напрямі для того, щоб розв'язувати цю проблему. Бо ми, з одного боку, на початку року приймаємо рішення про зниження єдиного соціального внеску з 42 до 22 відсотків, а з іншого – порушуємо питання про збільшення видатків Пенсійного фонду України. Сьогодні йдеться про те, що права рука не знає, що робить ліва рука. Ситуація з пенсійним забезпеченням, по суті, стає критичною, оскільки як такий Пенсійний фонд сьогодні в державі втрачає своє право на існування, а видатки щодо пенсійного забезпечення стають видатками державного бюджету.

І тому сьогодні, як на мене, на часі проведення серйозних, широких парламентських слухань щодо системи пенсійного забезпечення в Україні. Ми повинні раз і назавжди дати відповідь, як рухаємося, який соціальний внесок, яка в нас система пенсійного забезпечення буде не лише в короткостроковій, а й у довгостроковій перспективі.

У цілому світі пенсійні фонди – одні з основних інструментів економічного розвитку держави. У нас 25 років говорять про це, натомість ми жодного крока не зробили, щоб наблизитися до цього. І тому,

на моє глибоке переконання, нам потрібно провести широкі парламентські слухання і як мінімум один день в стінах парламенту присвятити пенсійному забезпеченню України.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам. До заключного виступу запрошується Олесь Довгий. І переходитимемо до голосування. Прошу депутатів заходити до сесійної зали, через 3 хвилини відбудеться голосування.

Олесь Довгий. Будь ласка.

ДОВГИЙ О.С. Група «Воля народу». Шановні колеги! Розуміючи важливість зазначеного законопроекту, і виходячи з поваги до авторів, ми, безумовно, підтримуємо цей законопроект і наступний, який розглядатиметься.

Водночас хочу звернути увагу, що зараз замість обговорення цього законопроекту по суті, ми слухали 12 хвилин підряд як дві політичні сили звинувачували і обговорювали один одного – при якому уряді жилося краще. Заспокойтеся, дорогі, поїдьте на округи, запитайте людей, вони вам скажуть, що при одному уряді було гірше, а при другому ще гірше. А зараз вони чекають не обговорення того, який уряд був кращий, а як сьогодні зробити так, щоб людям жити стало краще. А для цього сюди потрібно запросити міністра охорони здоров'я, якого треба призначити, міністра соціальної політики, зрозуміти що ми робимо і, якщо хочемо, зробити одну важливу річ: внести законопроект №2093 за авторства Москаленка стосовно 3 мільйонів чорнобильців і проголосувати за нього 300 голосами.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Обговорення завершено. Шановні колеги, прошу зайняти свої робочі місця і підготуватися до голосування (*Шум у залі*). Я переконливо прошу депутатів зайняти свої робочі місця і підготуватися до голосування. Юрію Віталійовичу, прошу організувати фракцію для прийняття рішення.

Якщо рішення не пройде – законопроект буде відхилений.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу та в цілому проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» щодо необхідного страхового стажу для призначення пенсій інвалідам другої групи» ([№2511а](#)) з урахуванням поправок, які з трибуни Верховної Ради озвучила голова комітету Денісова Людмила Леонтіївна (*Шум у залі*). Я прошу Юрія Віталійовича Луценка організувати депутатів для голосування (*Шум у залі*).

Дякую. Прошу депутатів зайняти свої робочі місця і підготуватися до голосування. Усіх тих, які підтримують прийняття законопроекту №2511а за основу та в цілому, прошу голосувати. Голосуємо!

«За» – 289.

Рішення прийнято. Закон прийнятий.

Вітаю авторів, вітаю комітет з якісно проведеною роботою.

Згідно з Регламентом переходимо до розгляду наступного проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо пенсійного забезпечення окремих категорій осіб із числа учасників проведення антитерористичної операції» ([№3252](#)). Автор пропонує розглянути його за скороченою процедурою. Хто підтримує дану пропозицію, прошу голосувати. Голосуємо!

«За» – 182.

Рішення прийнято.

До доповіді запрошується народний депутата України Юрій-Богдан Романович Шухевич. Але цього разу для виступу вам надається 2 хвилини. Пане Юрію, будь ласка.

ШУХЕВИЧ Ю.-Б.Р. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Даний законопроект дуже актуальний, порушує важливу проблему. Ви розумієте, що на сході України йде війна, і всі захисники України, учасники бойових дій, які воюють і мають право на пенсію, тепер поділені на чорних і білих. Уявіть собі таке. Сьогодні учасники бойових дій на сході на відміну від військовослужбовців – учасників бойових дій, не мають права виходити на пенсію на 5 років раніше. А чому? Бо, виявляється, на сході України немає війни, і тому вони не мають права. Водночас згідно з урядовою постановою 1994 року учасники бойових

дій, які були в Анголі, в Мозамбіку, Бог знає де, навіть на Кубі, в Чехословаччині, де бойових дій не було, мають право виходити на пенсію на 5 років раніше. Це величезна несправедливість! Нашим законопроектом пропонується усунути цю несправедливість і згідно з урядовою постановою 1994 року прирівняти всіх учасників бойових дій, які сьогодні воюють в зоні АТО.

Я прошу надати мені ще одну секунду.

Шановні пані й панове! Ви можете собі подумати, що тут говориться про великі витрати. Ні! У цьому році мають вийти на пенсію близько 500 чоловік, але не всі підуть, бо багато з них є кадровими військовими. Дійсно, почнеться велика хвиля, коли почнуть виходити на пенсію люди 1970 року народження, але це буде у 2025 році, тоді...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу додати 1 хвилину, щоб завершити виступ.

ШУХЕВИЧ Ю.-Б.Р. Але я сподіваюся, що до того часу справа вже буде унормована. Профільний комітет та Комітет у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю підтримує прийняття даного законопроекту. Прошу підтримати прийняття цього проекту за основу та в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Юрію.

До співдоповіді запрошується голова Комітету з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення Людмила Леонтіївна Денісова. Будь ласка.

ДЕНІСОВА Л.Л. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Цим законопроектом, дійсно, пропонується єдиний підхід щодо застосування пільг для всіх учасників бойових дій. Сьогодні тільки учасники бойових дій мають право достроково виходити на пенсію, а учасники антитерористичної операції не мають такого права. Я дуже вас прошу підтримати такий підхід, запропонований авторами. Згідно зі статистикою стосовно наших бійців, які воюють, на сьогодні це приблизно 500 осіб, які цього року мають право скористатися цим правом. Можливо, вони не вийдуть на пенсію. Це приблизно 12 мільйонів гривень

на рік. Я не думаю, що це такі величезні кошти для того, щоб все-таки проявити до них нашу повагу та пошану.

Я дуже прошу вас підтримати прийняття законопроекту за основу та в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Колеги, прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Максим Бурбак. Будь ласка.

БУРБАК М.Ю. Шановні колеги! Я закликаю всіх депутатів підтримати прийняття даного законопроекту за основу та в цілому. Все-таки потрібно віддати належне нашим хлопцям, які зараз воюють в зоні АТО, повернути їхні соціальні права, і тим самим відновити справедливість.

Тому фракція «Народний фронт» голосуватиме за прийняття даного законопроекту і закликає всіх колег підтримати його прийняття за основу та в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Євтушок, «Батьківщина». Будь ласка.

ЄВТУШОК С.М., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту (одномандатний виборчий округ №156, Рівненська область, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановний пане головуєчий! Шановні народні депутати! Під час розгляду попереднього законопроекту ми чули риторичні висновки псевдоопозиціонерів про те, що не зовсім правильно здійснюється політика відносно пенсіонерів. Тоді давайте їх запитаємо: а чому ж тоді вони голосували за збільшення пенсійного віку?

І взагалі, шановні так звані опозиціонери: ви не маєте права називати себе опозиціонерами, тому що ви – п'ята колона Кремля. А тут, в українському парламенті, є нормальна демократична опозиція.

А тепер щодо законопроекту. Фракція «Батьківщина» підтримуватиме прийняття даного законопроекту за основу та в цілому. Я також хочу сказати, що до нас звертаються представники професійних спілок України з вимогою проголосувати прийняття таких законопроектів:

щодо обов'язкового державного пенсійного страхування [№3203](#) (доопрацьований), щодо скасування оподаткування та обмеження плати пенсій працюючим та іншим пенсіонерам [№2698](#) (це ганебний податок, який ввів попередній уряд), щодо індексації заробітних плат і пенсій [№2883](#), щодо підвищення прожиткового мінімуму [№2238](#), [№2245](#), [№2835](#), [№3851-1](#), [№3231](#).

Фракція «Батьківщина» вимагає розглянути ці законопроекти разом із громадянським суспільством, громадянами України і професійними спілками.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Каплін. Будь ласка.

КАПЛІН С.М. Виборчий округ №144, Полтава. Кожна поважаюча себе країна, яка перебувала у стані війни або АТО, уряд і парламент з великою шанобою і повагою ставляться до своїх ветеранів.

Окремі країни у структурі уряду мають міністерства. Зокрема, Сполучені Штати Америки мають міністерство у справах ветеранів, на витрати якого щороку виділяються мільярди, підкреслюю, мільярди доларів. Повага до таких людей – це разом із усім ще й фактор безпеки, єдності. Наші громадяни, які воюють, в прямому розумінні цього слова за суверенітет і незалежність нашої країни, повинні знати, що держава дбатиме про їхні родини та про бійців. Ті, які сьогодні говорять про гроші, коли наші земляки віддають життя на сході, мають згадати, що в той момент, коли ми тут клацали на кнопки, приймаючи або не приймаючи ті чи інші законопроекти, доруйновуючи країну, там хлопці клацали автоматами, зупиняючи агресора Путіна.

Тому ми закликаємо проголосувати за прийняття цього законопроекту і знайти такі кошти для забезпечення наших бійців. Де їх знайти? Дуже просто. Заберіть окремі статті у бюджеті, який був прийнятий півроку тому щодо лобістських речей для окремих лідерів корів і кіз в нашій країні, які очолюють окремі партії, і віддайте це нашим бійцям. Зокрема, зупиніть контрабанду на сході, корупцію, офшоризацію. І матимете 5, 7, 50, 70 бюджетів, аби захистити інтереси наших громадян, які віддають життя за нашу країну.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наталія Королевська. Будь ласка.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю. Уважаемые коллеги! В двух словах хочу рассказать, что сегодня происходит на социальном фронте востока. Сегодня более 100 тысячам людей остановили выплату пенсий. Это переселенцы, которые приехали к нам в страну, и их сутками вынуждают стоять в очереди, чтобы доказать, что они имеют предусмотренное Конституцией право на выплату заработной ими пенсии. Мы считаем, что этот вопрос обязаны решить в украинском парламенте. Это первый вопрос.

Второй вопрос. Сегодня в дом к сотне тысяч мирных жителей пришла война. В результате боевых действий пострадали люди, которые проживают в Попасной, Горском, Золотом, Славянске, Краматорске. Но более чем за полтора года они не получили ни копейки компенсации и, самое важное, не получили даже статуса мирного жителя, пострадавшего в зоне АТО. Мы считаем, что сегодня к вопросу социальной защиты нужно подходить комплексно. Там сегодня работают предприятия, но их численность значительно сократилась. Скажите, какие сейчас рабочие места могут быть в Марьинке, Золотом, Нижнем, когда их два раза в день обстреливают? Большую часть своего времени люди проводят в подвалах, но при этом они не имеют права досрочно уйти на пенсию. Людей сегодня просто заставляют бомжевать и пользоваться только нищенскими подачками гуманитарной помощи. Поэтому мы считаем, что этот вопрос надо рассматривать комплексно, комплексно принимать решения по статусу мирных жителей, пострадавших в зоне АТО, срочно восстановить выплату пенсий тем людям, которых мы противозаконно лишили пенсий, организовать вопрос выплаты пенсий людям на не контролируемой...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу зайти до сесійної зали, зайняти свої робочі місця і підготуватися до голосування. Колеги, готові до прийняття рішення? (*Шум у залі*).

Шановні колеги, я можу поставити на голосування пропозицію про прийняття законопроекту за основу та в цілому? Чи є в залі заперечення? (*Шум у залі*). Є заперечення у Пинзеника, Мельничука.

Шановні колеги, ставиться на голосування пропозиція про прийняття за основу проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо пенсійного забезпечення окремих категорій осіб із числа

учасників проведення антитерористичної операції» (№3252). Прошу голосувати усіх тих, які підтримують прийняття даного рішення. Голосуємо!

«За» – 224.

Шановне товариство, прошу 1 хвилину уваги! Перед тим, як має відбутися голосування, я попереджаю: через 3 хвилини відбудеться голосування. Це достатньо часу для того, щоб дійти до сесійного залу, навіть якщо ви знаходитесь в кулуарах. Я ще раз поставлю на голосування пропозицію про повернення до розгляду законопроекту, але дуже хочу, щоб ми відійшли від цієї практики.

Прошу всіх депутатів зайти до сесійної зали і зайняти свої робочі місця. Ви готові до прийняття рішення?

На прохання депутатів ставиться на голосування пропозиція про повернення до розгляду проекту закону №3252.

Хто підтримує таку пропозицію, прошу голосувати. Голосуємо!

«За» – 234.

Рішення прийнято.

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття за основу проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо пенсійного забезпечення окремих категорій осіб із числа учасників проведення антитерористичної операції» ([№3252](#)). Хто підтримує дане рішення, прошу голосувати. Голосуємо!

«За» – 236.

Рішення прийнято (*Шум у залі*).

Є застереження в залі. Шановні колеги, хочу вам повідомити, що до президії Верховної Ради України надійшла заява від двох фракцій українського парламенту: Радикальної партії і «Батьківщина» з проханням згідно з Регламентом оголосити перерву, але вони готові замінити перерву на виступ.

Запрошую до виступу Івана Кириленка. Будь ласка.

КИРИЛЕНКО І.Г., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання

«Батьківщина»). Дорогі друзі! Шановні колеги! Ми вважаємо, що сьогодні відбувається безпрецедентна для України подія. Друзі, під час перерви вийдіть до людей і подивіться: весь парк і вся площа перед Верховною Радою заповнена науковцями. Вперше за 22 роки на протест вийшли науковці, про це щойно сказали з трибуни. Вперше науковці виходили на площу в 1994 році, і зараз через 22 роки знову вийшли.

Друзі, наскільки боляче чути слова, що починали Незалежність в двадцятці найрозвинутіших країн світу, і зараз у двадцятці, тільки в другій сотні. Причина цього – ігнорування науки та науково-технічних досліджень. Ще більше прикрості додає те, що в кінці року весь зал конституційною більшістю стоячи проголосував проривний Закон «Про наукову і науково-технічну діяльність». Наступного дня принесли бюджет, в якому від цього закону залишилися різьки та ніжки. Не те, що збільшення фінансування на науку, не те, що підтримка науково-технічної діяльності, наукових розробок і досліджень, а різке скорочення видатків на науку. Неначе за ніч хтось спеціально пошептав для того, щоб Україну викинути не просто на узбіччя світового розвитку, а кинути до кювету, щоб вона ніколи звідти не піднялася як самостійна, сильна і потужна держава.

Друзі, вимоги науковців прості й зрозумілі: внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» з урахуванням рішення профільного комітету Верховної Ради України щодо збільшення видатків Академії наук хоча б до рівня 2015 року, а саме: Національній академії наук – на 725 мільйонів гривень, Національній академії педагогічних наук – на 27 мільйонів гривень, Національній академії медичних наук – на 81 мільйон гривень. Національній академії аграрних наук – на 89 мільйонів гривень. Це перше.

Друге. Під час підготовки проекту Державного бюджету на 2017 рік взяти до виконання статті 36 і 48 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» щодо оплати і стимулювання праці наукового працівника і фінансового забезпечення наукової і науково-технічної діяльності з урахуванням етапів, визначених статтею 1 «Прикінцевих та Перехідних положень».

І третє. Відтермінувати виконання статті 28 Закону «Про Державний бюджет України на 2016 рік», в якому оптимізувати, скоротити, знищити і таке інше.

Друзі, щойно ми разом із фракцією Радикальної партії, яка підтримує вимоги науки домовилися з Головою Верховної Ради, що він прийме делегацію науковців. Ми звертаємося до Прем'єр-міністра з проханням теж прийняти делегацію науковців. Друзі, без науки країни не буде. Підтримаємо науку – підтримаємо наше майбутнє.

Спасибі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Хочу повідомити вас про те, що я вже запланував зустріч з науковцями, яка відбудеться під час перерви на третьому поверсі. Я прошу голову Комітету з питань бюджету, представника Комітету з питань науки і освіти взяти участь в цій зустрічі.

Згідно з Регламентом я продовжую роботу Верховної Ради на 15 хвилин.

Вашій увазі пропонується розгляд проекту Закону «Про приватну детективну (розшукову) діяльність» ([№3726](#)).

Комітет пропонує розглянути законопроект за скороченою процедурою. Шановні колеги, прошу зайти до сесійної зали і підготуватися до голосування (*Шум у залі*). Шановні колеги, готові до голосування?

Хто підтримує пропозицію розгляду проекту закону №3726 за скороченою процедурою, прошу голосувати. Голосуємо!

«За» – 158.

Рішення прийнято.

До доповіді запрошується народний депутат України Андрій Анатолійович Тетерук. Будь ласка.

ТЕТЕРУК А.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Шановний Голово Верховної Ради! Шановні народні депутати України! Шановний український народе! На ваш розгляд вноситься проект Закону «Про приватну детективну (розшукову) діяльність» (№3726). Звертаю вашу увагу, що цей законопроект є пунктом виконання нашої Коаліційної угоди.

Прийняття і виконання цього законопроекту дозволить Україні зробити крок назустріч тим успішним країнам світу (їх біля 100), які вже успішно запровадили діяльність приватних детективів.

Цим законопроектом ми створюємо нові робочі місця, даємо можливість людям працювати за новою обраною спеціальністю. Запровадження цього законопроекту не потребує видатків з бюджету, а навпаки створює можливість залучення нових податків. Цим законопроектом ми значно зменшимо криміногенну ситуацію в країні. Прийняття цього законопроекту є нашим обов'язком перед виборцями, які очікують на наш позитивний розгляд і його прийняття.

Прошу проголосувати прийняття законопроекту за основу.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

До співдоповіді запрошується голова Комітету з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності Андрій Анатолійович Кожем'якін. Будь ласка.

КОЖЕМ'ЯКІН А.А., *голова Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Дякую, шановний головуючий. Шановні колеги! Комітет Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності на своєму засіданні розглянув законопроект №3726 і дійшов до такого висновку. Цей законопроект визначає загальні правові засади і організації приватної детективної діяльності в Україні і регламентує наступне:

види та правовий статус суб'єктів приватної детективної діяльності;

процедуру видачі свідоцтв про право на заняття приватною детективною діяльністю;

види детективних послуг, що можуть надаватися суб'єктами приватної діяльності;

питання підготовки кадрів;

процедуру отримання дозволу на придбання, зберігання спеціальних засобів і таке інше.

Я особисто, пан Тетерук, пан Паламарчук, та пані Продан є авторами цього законопроекту. Я вважаю, що це прорив уперед, бо, дійсно, той законопроект, який сьогодні дасть можливість тим професійним правоохоронцям, які або за віком, або ще з будь-яких інших причин не пройшли переатестацію, вийшли на пенсію. Але вони не вміють торгувати, продавати речі, працюючи в магазинах, вони вміють лише займатися пошуком тих людей, які скоїли злочин.

Зважаючи на обставини, які склалися в Україні останнім часом щодо питань, пов'язаних зі скоєнням злочинів і криміногенною ситуацією, вважаю дуже важливим введення цього закону і надання можливості професіоналам працювати в детективній діяльності. Тому я прошу підтримати рішення комітету і проголосувати прийняття цього законопроекту за основу, доопрацювати його і наступного разу прийняти в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Руслан Сидорович. Будь ласка.

СИДОРОВИЧ Р.М., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановні колеги! «Об'єднання «Самопоміч» підтримуватиме даний законопроект, але лише у першому читанні й лише у тому випадку, якщо нам дадуть можливість якісно доопрацювати його до другого читання. Які наші принципові вимоги?

Питання перше. Приватні детективи категорично не мають права замінити державні правоохоронні органи – ні поліцію, ні Службу безпеки, ані інші правоохоронні органи, які повинні забезпечувати притягнення до відповідальності злочинців.

Питання друге. Приватні детективи – це не державні структури, і вони категорично не мають права працювати за рахунок коштів платників податків, тобто державного бюджету.

Питання третє. Щодо визначення повноважень приватних детективів, які вживаються в цьому законопроекті, де буде розмежування

між оперативно-розшуковою діяльністю і розшуковою діяльністю, в які речі приватні детективи категорично не матимуть права втручатися. І лише в тому випадку, коли ми будемо розуміти, що у законопроекті повноваження приватних детективів чітко визначені, а не так, як зараз (у першій статті пропонується віднести це до компетенції Національної поліції), ми зможемо підтримати законопроект у другому читанні, і в такий спосіб забезпечити дотримання прав і свобод кожного громадянина.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Іван Іванович Мельничук. Будь ласка.

МЕЛЬНИЧУК І.І., член Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (одномандатний виборчий округ №14, Вінницька область, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги! Приватні детективи – це не лише ті люди, які борються зі злочинністю, а це ті люди, які є надійними помічниками адвокатів у здобуванні доказів, які можуть або підтвердити винуватість людини, або допомогти їй вийти з-під дії закону від тих реальних звинувачень, у яких її звинувачують.

Приватна детективна діяльність була моєю першою діяльністю в Україні як приватного підприємця. Але це було здійснено на межі законного способу, тому що де-факто приватна детективна діяльність уже давно є в Україні. І я закликаю вас тепер зробити її де-юре нормальною, відповідальною структурою, де, дійсно, будуть займатися і колишні правоохоронці, і нормальні люди, які хочуть допомагати нашій державі діяти в законних межах. І тому я дуже прошу і закликаю вас проголосувати за цей законопроект, він необхідний і уже давно назрів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу народних депутатів заходити до залу, займати свої робочі місця.

Микола Федорук від «Народного фронту» передає слово на виступ Антону Геращенку. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО А.Ю., секретар Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Уважаемые депутаты! Законом о детективной деятельности мы всего лишь делаем ситуацию в Украине подобной европейским странам. Во всех цивилизованных странах существует понятие «частная детективная деятельность». Задача детективов помочь гражданам, юридическим лицам найти необходимую информацию, собрать доказательства, которые позволят добиться результатов в гражданских, уголовных или административных делах. Вы все знаете примеры частных детективов Соединенных Штатов Америки, это эффективный инструмент в воссоздании справедливости в обществе. Этот законопроект не будет влиять на нарушения прав граждан. Частные детективы будут иметь лишь возможность собирать информацию путем официальных обращений в органы власти, путем использования аудио- и видеозаписей в открытых местах. Снимать кто кого захочет – это право сейчас уже предоставлено Законом «О Национальной полиции». И я могу сказать, что этот закон важен, поскольку фактически услуги частных детективов уже сейчас осуществляются в Украине без должного законодательного урегулирования. Поэтому давайте эти вопросы введем в рамки закона. Это совершенно правильный, разумный, взвешенный законопроект.

Спасибо за внимание.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Я дуже прошу народних депутатів зайти до залу і зайняти свої робочі місця.

До заключного виступу від Радикальної партії запрошується Ігор Мосійчук. Будь ласка.

МОСІЙЧУК І.В., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Радикальна партія Олега Ляшка. Ми, звичайно, підтримаємо цей законопроект.

Хочу звернути увагу Голови Верховної Ради пана Андрія Парубія на такий факт. Комітет з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності ухвалив рішення щодо рекомендацій парламенту створити тимчасову слідчу комісію щодо незаконного видобутку

бурштину. Вчора я як перший заступник голови комітету подав відповідний проект постанови, і за вказівкою виконувача обов'язків керівника Апарату пана Слишинського було відмовлено в реєстрації. Звичайно, ми вітаємо створення робочої групи задля напрацювання законопроекту щодо бурштину, але ТСК щодо розслідування зловживань також необхідна. Прошу вашого особисто втручання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Шановні колеги, обговорення питання завершено. Прошу всіх депутатів зайняти свої робочі місця і підготуватися до прийняття рішення. Готові?

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття за основу проекту Закону «Про приватну детективну (розшукову) діяльність» ([№3726](#)). Комітет пропонує прийняти даний законопроект. Хто підтримує дане рішення, прошу голосувати. Голосуємо!

«За» – 204.

Шановні колеги, прошу депутатів зайти до сесійного залу і зайняти свої робочі місця.

Ставиться на голосування пропозиція про повернення до розгляду законопроекту №3726. Хто підтримує дану пропозицію, прошу голосувати. Голосуємо!

«За» – 214.

Шановні колеги, проект закону не набрав необхідної кількості голосів (*Шум у залі*). Згідно з Регламентом я мав би відхилити законопроект, але оскільки ми знаходимося на перехідному етапі, я пропоную, щоб ми зробили за старою традицією і прийняли рішення щодо раніше обговорених питань. Ми перебудовуємо нашу роботу поетапно і поступово, і я прошу депутатів сприйняти таку позицію і віднести цей законопроект до розділу «раніше обговорених» задля того, щоб прийняти рішення щодо нього, коли у залі будуть депутати. Ми перетягнули час нашої роботи на 8 хвилин, і, очевидно, це дало негативний наслідок для голосування.

Шановні колеги, згідно з Регламентом я оголошую перерву. Оскільки наступним розглядатиметься вкрай важливий для нашої оборонної системи законопроект №4288, дуже прошу вас використати перерву для його опрацювання. Перед перервою тих людей, які працюють над цим законопроектом, прошу підійти до мене, щоб ми змогли прийняти рішення.

О 15 годині 30 хвилин відбудеться засідання робочої групи під головуванням Ірини Геращенко щодо питання видобутку бурштину.

Оголошується перерва на 30 хвилин, до 12 години 40 хвилин.

Дякую.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, час відведений для перерви вичерпано. Я дуже прошу запросити депутатів до залу для продовження нашої роботи.

Шановні колеги, переходимо до розгляду наступного законопроекту порядку денного. Надзвичайно важливий законопроект, з дивних причин ми вже двічі не змогли проголосувати за його прийняття. Це проект Закону «Про особливості здійснення закупівель товарів, робіт і послуг для гарантованого забезпечення потреб оборони» ([№4288](#)). Величезна кількість громадських діячів і волонтерів, які допомагають Міністерству оборони у забезпеченні армії, звертаються до українського парламенту з вимогою розглянути цей законопроект. Зараз ми його розглядатимемо. Я дуже прошу голів фракцій запросити депутатів до залу, щоб ми змогли повноцінно розглянути цей законопроект і сьогодні прийняти рішення щодо нього. Це питання національної безпеки і оборони. Колеги, ці питання для мене завжди були, є, і будуть ключовими, пріоритетними, і тому я дуже активно закликаю народних депутатів бути в залі і взяти участь в роботі над цим законопроектом.

Отже, вашій увазі пропонується розгляд проекту Закону «Про особливості здійснення закупівель товарів, робіт і послуг для гарантованого забезпечення потреб оборони» ([№4288](#)).

Комітет пропонує розглянути його за скороченою процедурою.

Я хочу відразу повідомити всіх депутатів, які зацікавлені в прийнятті наступних законопроектів: якщо зараз ми розглядатимемо за повною процедурою, у декілька разів скоротиться кількість розглянутих законопроектів. Я неодноразово закликав депутатів більше цього не робитиму. Прошу підготуватися до голосування. Хто підтримує пропозицію розгляду за скороченою процедурою, прошу голосувати. Голосуємо!

«За» – 111.

Рішення не прийнято.

Дане питання розглядатиметься за повною процедурою.

До доповіді запрошується голова Комітету з питань економічної політики Андрій Володимирович Іванчук. Будь ласка.

ІВАНЧУК А.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! На ваш розгляд вноситься законопроект №4288. Хочу коротко повідомити колег щодо необхідності подання мною законопроекту №4288. Це викликано тим, що закупівля товарів, робіт і послуг для потреб оборони з 1 квітня повинна здійснюватися за окремим Законом «Про публічні закупівлі». У грудні 2015 року ми прийняли рішення, що закон набирає чинності з 1 квітня. При цьому щодо цих органів з 1 квітня поточного року втрачає чинність Закон України «Про здійснення державних закупівель», за яким відповідно до статті 39 для потреб оборони застосовувалася переговорна процедура.

Згідно з чинним законом відкриті торги повинні проводитися до 60 днів, це надто великий термін в умовах воєнних дій, в яких зараз перебуває Україна і силові відомства. У Міністерстві оборони було створено робочу групу, законопроект пройшов експертизу у всіх міністерствах, які беруть участь в антитерористичній операції. У законопроекті ми передбачили відбір учасників закупівель, він здійснюватиметься через електронний аукціон.

Запланований механізм відбору учасників на конкурсних умовах уже апробовано Міністерством оборони згідно з системою закупівель ProZorro. Даний законопроект поширюватиметься на всі суб'єкти, які займаються боротьбою з тероризмом, які беруть участь в антитерористичній операції.

Цей законопроект також має обмеження в дії. Він діятиме лише тоді, коли в нашій країні буде антитерористична операція, надзвичайний чи воєнний стан. І коли дані обставини в нашій країні не матимуть місця, ми користуватимемося законом про прозорі закупівлі. І якщо, не дай Боже, в нашій країні в подальшому знову відбудуватимуться певні тяжкі історичні обставини – надзвичайний стан, воєнний стан, терористична операція, – цей законопроект діятиме в такі скрутні для країни часи.

Закон застосовуватиметься Міністерством оборони України, його розвідувальними органами, Міністерством внутрішніх справ України, Службою безпеки України, Національною Гвардією України, Національною поліцією України, Державною прикордонною службою України, Службою зовнішньої розвідки України, Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації України, Державною спеціальною службою транспорту, Державною службою України з надзвичайних ситуацій і Управлінням державної охорони України. Положення законопроекту спрямовані на створення конкурентної переговорної процедури закупівлі в максимально стислі строки, і це вкрай необхідно для наших силових відомств.

Окремо хочу зупинитися на такому. З метою усунення фіктивної участі в аукціоні недобросовісних учасників законопроектом передбачається запровадження відповідальності за неодноразове порушення ними процедури закупівлі або умов договору. Наведу один приклад, який свідчить про необхідність запровадження даної норми. Був випадок закупівлі послуг з харчування військовослужбовців. Здійснювалося це на аукціоні, було 19 учасників, з яких потім 18 учасників відмовилися від переговорів або не з'явилися, – внаслідок цього переможцем став учасник з найвищою ціною.

У подальшому даний законопроект унеможливить такі дії, з метою уникнення маніпуляцій, затягувань і зриву конкурсів, для недобросовісних учасників застосовуватимуться покарання.

На адресу Комітету з питань економічної політики надійшли без зауважень офіційні підтвердження щодо погодження даного законопроекту від Міністерства оборони України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Служби зовнішньої розвідки України, Управління державної охорони України, Державної прикордонної служби України та інших міністерств і відомств. Всі одностайно у повному обсязі підтримали даний законопроект.

Щодо моєї позиції і заяви як голови комітету. Комітет з питань економічної політики на своєму засіданні 30 березня розглянув даний законопроект і прийняв рішення: рекомендувати парламенту підтримати законопроект у першому читанні за основу.

Було декілька думок щодо того, щоб ми могли вийти на результативне голосування і сьогодні прийняти законопроект у цілому. Пане Голово, якщо на це буде воля залу, я не бачу в цьому ніяких проблем.

Але є дуже багато слушних зауважень щодо даного законопроекту від Антимонопольного комітету, від робочої групи при Міністерстві оборони, від Міністерства економічного розвитку і торгівлі. І тому я прошу зал підтримати даний законопроект за основу.

Також в парламенті зареєстровано альтернативний законопроект [№4288-1](#). На засіданні комітету прийнято рішення законопроект №4288 прийняти за основу.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Андрію, дуже дякую. Прошу залишатися за трибуною, вам ставитимуть запитання щодо даного законопроекту. Але перед тим, як оголосити запис депутатів для надання запитань доповідачу, мене просять зробити повідомлення.

Шановні колеги, під час перерви я провів зустріч з представниками профспілок працівників Національної академії наук України. У розмові взяли участь і міністр освіти і науки Лілія Гриневич, і голова бюджетного комітету Андрій Павелко, і представники профільних комітетів щодо даного питання. Ми змогли домовитися стосовно всіх трьох позицій, щодо яких до нас звернулися профспілки, що зможемо вирішити їх в той термін, який ми спільно узгодили під час змін до бюджету. Тому щодо даного запитання напруга знята, ми дійшли повного порозуміння. Я ще раз хочу подякувати Андрію Павелку і Лілії Гриневич за розуміння і за активну участь в нашій роботі.

Дякую.

А тепер прошу провести запис депутатів на запитання до доповідача.

Нестор Шуфрич. Будь ласка.

ШУФРИЧ Н.І., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Висловлюючи максимальну повагу до автора законопроекту, хочу звернути його увагу на таке. А чи не сприятиме саме така редакція законопроекту посиленню можливостей зловживання у сфері, діяльність якої буде врегульовано цим законопроектом. Ідеться про найганебніше і на сьогодні найтяжче обвинувачення щодо можливості використання службового стану під час

відповідних операцій, що може потягнути за собою корупцію. Сьогодні ми потерпаємо від звинувачень саме в корупційності під час закупівель.

Чи заперечує такі можливості цей законопроект?

ІВАНЧУК А.В. Дякую, Несторе Івановичу. Я хотів би ще раз засвідчити, що даним законопроектом відбір учасників закупівель здійснюватиметься через електронний аукціон на конкурсних засадах, що підтверджують всі міністерства і відомства. Того, чого зараз немає в чинній редакції. Це перша норма.

Щодо другої норми. В законопроекті вводиться норма про боротьбу. Він даватиме можливість боротися з недобросовісними учасниками, які на сьогодні зривають конкурс. Кращого, ніж відкритий електронний аукціон, світ нічого не придумав, і ми запроваджуємо в даному законопроекті цю прогресивну норму.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Єгор Соболев. Будь ласка.

СОБОЛЄВ Є.В. Прошу передати слово Тарасу Пастуху.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тарас Пастух. Будь ласка.

ПАСТУХ Т.Т., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (одномандатний виборчий округ №163, Тернопільська область, самовисуванець). Фракція «Об'єднання «Самопоміч». Пане Андрію, у мене до вас два запитання.

Перше. Держава формує оборонне замовлення. Відповідно до закону України воно повинно бути сформоване не пізніше, ніж через місяць після прийняття державного бюджету. Враховуючи те, що ми прийняли бюджет в грудні, в кінці січня вже мало б бути затверджено оборонне замовлення. Це дає можливість розпочинати процедуру всіх торгів та процедуру закупівель. Чи не вважаєте ви, що, починаючи, напевне, вже з лютого, Міністерство оборони, інші відомства повинні були проводити цю процедуру і, можливо, не нарікати на 30, 40, 50 днів? Чи нам зараз, дійсно, потрібно ризикувати і скорочувати цей

термін до 5 днів, і передбачати взагалі корупційний ризик, коли залишається ще два дні, коли замовник може змінити умови проведення закупівель товарів чи послуг?

Друге запитання. Ви говорите...

ГОЛОВУЮЧИЙ. 30 секунд, будь ласка, завершуйте.

ПАСТУХ Т.Т. Я прошу доповідача відповісти на це запитання. Ще є мій запис, і я потім поставлю друге запитання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

ІВАНЧУК А.В. Дякую за запитання. Хочу повідомити, що на засіданні комітету під час обговорення депутати наголосили на тому, що потрібно збільшити термін часу для оскарження, який був визначений в першій редакції, з двох до чотирьох днів. На засіданні комітету ми прийняли рішення щодо цього. Згідно з цим у пункті 1 статті 7 законопроекту необхідно замінити слова «два робочі дні» на «чотири робочі дні». На думку всіх членів комітету і експертів, це дасть можливість всім учасникам оскаржити рішення замовника про визнання переможця, якщо, на думку одного з учасників, було порушено закон.

Стосовно вашої тези щодо того, щоб правильно базувати свою діяльність на прийнятому оборонному замовленні. Я вас цілком підтримую. Завжди краще, коли є план, коли є затверджене оборонне замовлення, рухатися в рамках прийнятого концептуального документа. Але якщо навіть його немає, ви розумієте, що їм потрібно кожен день приймати рішення...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Андрію Володимировичу.

Час, відведений на запитання та відповідей, вичерпаний.

Андрію Володимировичу, дякую вам від усіх народних депутатів.

До співдоповіді запрошується народний депутат України Юрій Володимирович Левченко. Будь ласка.

ЛЕВЧЕНКО Ю.В. «Свобода», виборчий округ №223, місто Київ. Ми зараз, справді, з вами розглядаємо дуже важливий законопроект,

враховуючи те, що у нас країна воює. На початку своєї доповіді я змушений констатувати, що зараз, на превеликий жаль, у сесійному залі знаходиться приблизно третина народних депутатів. Це в черговий раз доводить, наскільки на сьогодні неякісний депутатський склад. У Верховній Раді все-таки потрібно щось змінювати. Єдине, що можна насправді змінити – це обрати інших народних депутатів. Іншого, власне кажучи, варіанта немає. Тому що, якщо народні депутати не цікавляться питаннями оборони, мені складно уявити, чим же вони цікавитимуться.

Щодо суті цього законопроекту. Це дуже важливе питання, яке, безперечно, має бути врегульовано. Коли у новій редакції приймався Закон «Про публічні закупівлі», у ньому, на мою думку, була закладена бомба уповільненої дії, де поставили дату відсікання. Було конкретно написано: якщо до 1 квітня не буде прийнятий відповідний галузевий закон, закупівлі відбуватимуться за більш довгою процедурою, і це, очевидно, неприйнятне для фронту.

Звісно, щодо цього була зроблена помилка, не можна було робити дату відсікання 1 квітня. Потрібно було зробити так, щоб тільки після прийняття нового закону запрацювали нові правила, замість того, щоб одразу з 1 квітня переробляти. Вийшло так, що цього закону у нас зараз немає, і, очевидно, ми зараз в авральному порядку змушені це розглядати. Заради справедливості слід зауважити, що цей законопроект чомусь був поданий до Верховної Ради 23 березня, тобто за тиждень до дати відсікання (до дедлайну), коли він мав запрацювати. Це теж, на жаль, вчергове вказує на той факт, що, м'яко кажучи, сьогодні як виконавча влада, так і законодавчий орган належним чином не виконують свої обов'язки.

Також хочу зауважити і підтримати колегу з фракції «Самопоміч», який щойно звертався до доповідача і говорив про те, що державне оборонне замовлення, яке мало би бути сформоване, і мало б теж цю проблему вирішити. Але, на жаль, виконавча влада і парламент не працюють, і цього також не було виконано.

Тому ми зараз змушені розглядати цей законопроект, тому що всі попередні моменти не були враховані. А чому, я кажу, змушені розглядати? Можливо, через те, що він, на превеликий жаль, готувався поспіхом, можливо, через якісь інші обставини, первинний законопроект,

який був поданий за авторством Андрія Іванчука має низку корупційних ризиків. Коли, власне кажучи, декілька тижнів тому його намагалися швиденько проштовхнути одразу в першому читанні та в цілому, ми тоді, очевидно, не могли за нього голосувати. Враховуючи те, що Верховна Рада розглядала законопроект за повною процедурою, була можливість підготувати альтернативний законопроект, де я чітко показав, які корупційні ризики містяться в первинному законопроекті. Ми пропонуємо ці корупційні ризики виправити.

Тому зараз я дуже прошу колег, які присутні, відкласти телефони, перестати ходити по залі, уважно послухати і дослухатися щодо тієї корупції, яка була закладена в першій редакції законопроекту, який ми пропонуємо замінити.

Є дуже важливий момент у пункті 2 статті 1 щодо визначення термінів. Справа в тому, що в оригіналі законопроекту у такий спосіб виписана сфера його дії, що попри запевнення його авторів, на превеликий жаль, дозволитиметься використовуватися спрощена процедура для закупівлі будь-якого майна, будь-якого відомства. Я маю на увазі не авторів у Верховній Раді, а авторів-волонтерів з Міністерства оборони, які направили цей законопроект до Іванчука. Там є багато нормальних людей, але вони іноді трохи не відчують той рівень корупції, який є в країні. Наприклад, закупівля меблі для райвідділу поліції в Львівській області або для канцелярії на Волині, чи в Києві, що не має жодного відношення до антитерористичної операції. На жаль, визначення термінів були прописані дуже широко, огульно.

Тому моя перша поправка стосується конкретизації визначення термінів, де ми конкретно прописуємо, що це товари, робота і послуги для гарантованого забезпечення потреб оборони. Під цим мається на увазі таке.

Перше. Виконання завдань щодо відсічі збройної агресії.

Друге. Виконання завдань, пов'язаних із проведенням антитерористичної операції, запровадженням надзвичайного стану.

Третє. Виконання завдань із забезпечення охорони Державного кордону України. Уникнувши загальної фрази, яка була в першому варіанті, що цей законопроект стосується всього, що має готувати Україну до захисту кордонів. Приблизно така загальна фраза, під яку можна будь-що трактувати.

Друга поправка. У першому варіанті законопроекту було виписано, що замовник встановлює низку критеріїв (як і в будь-якій державній закупівлі встановлюють низку критеріїв до предмету закупівлі), і там був дуже цікавий перелік конкретних критеріїв, а в кінці цього переліку було написано: «інші критерії». Це я процитував: «інші критерії». Люди добрі, під іншими критеріями можна прописати будь-що. Чи не так? І підготувати це замовлення під будь-яку потрібну, власне кажучи, фірму, яка пропонуватиме відповідні послуги для відповідних відомств.

Не можна до законопроекту вносити такі поняття, як щось інше. Потрібно конкретно прописувати. Тому, власне кажучи, ми також пропонуємо прибрати цей момент щодо інших критерій і залишити виключно перелік критеріїв, які мають діяти для цього закону.

І третє. Основна проблема полягала в тому, що в первинному законопроекті дозволялося змінювати критерії, які визначаються під час процесу публічної закупівлі вже після того, як оголошується конкурс. Тобто визначаються критерії, люди подають свої заявки, подають, власне кажучи, свої цінові пропозиції, і тут раптом за пару днів до закінчення конкурсу критерії змінюються, отак, вибачте, зі стелі. Очевидно, це корупційний момент, який дозволяв би підлаштовувати конкурси під конкретних виконавців, під конкретні фірми, наближені до можновладців, і це так само цілком неприйнятно.

Тому ми змінили ці три моменти у першому законопроекті і запропонували наш альтернативний законопроект. Я вважаю, що це абсолютно обґрунтовані, конкретні речі, недвозначні, не спекуляції. Коли ми заявили про корупційні елементи у цьому законопроекті, на превеликий жаль, люди, які, очевидно, замовляли ці корупційні шляхи, в соцмережах розпочали компанію проти нас.

Ми конкретно, на папері, запропонували свої вимоги. Це дає змогу оперативно проводити закупівлі, при цьому абсолютно відрізаються будь-які корупційні елементи.

Товариство, я чудово розумію ставлення більшості цієї зали до моїх законопроектів і поправок. Я чудово розумію, що попри будь-які пояснення, наскільки б вони логічними і правильними не були, сумніваюся, що найдуться голоси для прийняття саме мого законопроекту. Я закликаю доповідача й інших людей з нової і з старої коаліції: якщо ви хочете, щоб закон працював на оборону України, захищав Україну,

працював на армію, а не для того, щоб під приводом захисту країни створювалася чергова корупційна дірка, через яку вимиватимуться мільярди, ви хоча б деякі пункти в першому читанні включіть у вашому законопроекті. Я звертаюся до головуючого, до доповідача для того, щоб цей законопроект мав можливість пройти у Верховну Раду в більш якісному, виваженому вигляді і працював би справді на країну, а не на кишені окремих можновладців.

Особливо це стосується пункту щодо інших критеріїв. Якщо ви навіть маєте сумніви щодо якихось моїх інших пропозицій, я вас закликаю: як мінімум заберіть оцю відверто корупційну складову, де є пункт щодо інших критеріїв, коли замовник має можливість без будь-якого посилання на будь-які нормативно-правові акти просто зі стелі, вибачте, будь ласка, «від фонаря» малювати якісь вимоги до відповідних підприємств і підлаштовувати конкурс виключно під себе.

Сподіваюся, що Верховна Рада під час прийняття цього законопроекту думатиме про потреби країни і суспільства, а не про потреби окремих людей, наближених до конкретних державних потоків.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, що дотрималися Регламенту.

Прошу народних депутатів, які мають бажання і потребу поставити запитання доповідачу, записатися на виступи. Будь ласка, записуємося.

Кишкар. Будь ласка.

КИШКАР П.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Пане Юрію, можете коротко сформулювати три-чотири кардинальні відмінності між тим законопроектом і вашим?

Дякую.

ЛЕВЧЕНКО Ю.В. Дякую. Я, в принципі, сформулював, але ще раз спробую уточнити для Верховної Ради України.

По-перше. Ми уточнюємо терміни, визначення щодо того, до чого застосовується цей законопроект, до яких предметів закупівель. Тобто

не так, як це зараз огульно, дуже широко написано в першому варіанті, а конкретизуємо, що це виключно щодо відсічі збройної агресії.

По-друге. Ми прибираємо корупційний ризик, що замовник може встановлювати будь-які інші, які йому заманеться, критерії, які не визначені, безпосередньо, в законопроекті.

І по-третє. Ми прибираємо можливість змінювати критерії, за якими проводиться конкурс після оголошення, власне кажучи, конкурсу. Це три основні норми, які, на мою думку, є найбільш корупційними, які ми вилучаємо в нашому альтернативному законопроекті.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олександр Кодола. Будь ласка.

КОДОЛА О.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства (одномандатний виборчий округ №209, Чернігівська область, політична партія «Народний фронт»). Прошу передати слово Андрію Іванчуку.

ІВАНЧУК А.В. Шановні народні депутати! Я хотів би сказати декілька фраз щодо виступу пана Юрія. Пане Юрію, ви цілком правильно сказали, що була необхідність терміново до 1 квітня внести даний законопроект. Чому? Тому що в Законі «Про публічні закупівлі» ми взяли на себе зобов'язання, прописали цілу статтю, що повинні до 1 квітня внести відповідний законопроект. На жаль, силові відомства не внесли даного законопроекту до парламенту, хоч вони могли бути суб'єктами права, і тоді на засіданні комітету було прийнято рішення, що комітет візьме на себе цю функцію.

Що стосується обговорення вашого законопроекту. Коли ви кажете, що у попередньому законопроекті, автором якого є я, є корупційна складова, вважаю це некоректним. Я з вами погоджуюся, що є ризики. Ризики є завжди, коли хтось неправильно виконує закон чи зловживає нормами закону.

Що стосується...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 30 секунд.

ІВАНЧУК А.В. А там наступний промовець Кацер-Бучковська. Я скористаюся її правом на запитання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

ІВАНЧУК А.В. Пане Юрію, я підтримую вас у тому, що ви сказали щодо критеріїв оцінки залежно від предмета закупівлі, і я погоджусь з паном Левченком. Цього не буде в тілі закону. Ми це вилучаємо. Вважайте мій виступ як пропозицію для стенограми даного законопроекту.

Що стосується вашої норми щодо визначення, на які саме товари, роботи і послуги поширюється цей законопроект, я вас підтримую лише частково, і тому запрошую вас до співпраці над опрацюванням законопроекту до другого читання, щоб ми з вами виписали якусь правильну норму, щоб, дійсно, користуючись спрощеною процедурою, не можна було купувати меблів.

Що стосується вашої третьої пропозиції, яку ви вносите щодо технічних змін, якісних та кількісних характеристик предмета закупівлі та кваліфікаційних критеріїв до учасників відбору лише до початку подання цінових пропозицій...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завершуйте. Будь ласка, 10 секунд (*Шум у залі*).

ІВАНЧУК А.В. Кацер-Бучковська передає мені слово.

Шановний пане Левченко! Я з вами не повністю погоджуюся, хоча логіка у ваших словах є. Я вважаю, що ми повинні досягти консенсусу щодо процедур, які запропоновані в першому законопроекті і у вашому. Коли вносяться зміни до критеріїв, повинен знову починатися відлік часу. Тобто коли відбувається відбір переможця в електронному аукціоні, ми повинні знову поновити термін. Розумієте, про що я кажу? Якщо змінюється критерій, ми знову даємо певний період часу для учасників торгів, щоб вони могли зреагувати на зміну критерію.

А загалом я вважаю, що ми разом доопрацюємо і розробимо правильний законопроект, який буде дуже якісним.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Юрію, будь ласка, відповідайте. Це останнє запитання.

ЛЕВЧЕНКО Ю.В. Дякую. Щодо того, чому це відбувалося. Я ще раз повторюю: безперечно, зрозуміло, так відбувалося, тому що записали в базовому законі: до 1 квітня. Тому я і звернув увагу на те, що Верховна Рада, на превеликий жаль, зробила помилку і замість того, щоб записати в законі, що ці норми набирають чинності після набрання чинності новим законом, записали, що конкретно після 1 квітня, як відрізали. Це було зроблено неправильно і, на превеликий жаль, тепер треба в авральному порядку це питання вирішувати.

Тепер щодо оцінки: корупційні чи некорупційні моменти. Можна по-різному оцінювати, навмисно чи ненавмисно вони вписані, я кажу по факту. Ці норми, як виписані, дають конкретні механізми для корупції. Чи це було зроблено навмисно, чи ненавмисно – не мені вирішувати. Нехай виборці, власне кажучи, дають оцінку.

Щодо оцінки трьох моментів, про які я казав і на яких наполягав. Андрію, додайте, будь ласка, мені 1 хвилину часу, бо було багато запитань.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я продовжу на 1 хвилину, але хочу повідомити всіх депутатів: у нас ще буде багато часу для виступів від фракцій і народних депутатів.

Будь ласка, 1 хвилина.

ЛЕВЧЕНКО Ю.В. Я просто відповідаю на ті запитання, які мені були поставлені. Я радий, що ви погоджуєтесь щодо питання про інші критерії, але я все-таки звертаю вашу увагу на визначення термінів, що є дуже важливим.

Я відкрив ваш варіант законопроекту і зачитую. Там записано, що цей законопроект застосовується для «гарантованого забезпечення потреб оборони». І далі визначення: «це дії, пов'язані із виконанням завдань щодо відсічі збройної агресії» (це нормально), а потім: «та відвернення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності і недоторканності». Що це таке за визначення? Під «відвернення загрози небезпеки» можна будь-що записати. Тому це теж, безперечно, дуже важливий момент.

І останнє запитання. Ви кажете, що, якщо змінюються критерії, то надається новий час. Насправді у вашому законопроекті надається виключно два дні. Якщо змінюються критерії, ви даєте лише два дні для виправлення. Для будь-якої чесної фірми, яка не має інсайдерської інформації з відповідного агентства, яка не має там «друга», який все їй зливає, два дні недостатньо, щоб відреагувати на зміну критеріїв. Тому я прошу також звернути увагу на ці поправки.

Дякую всім за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Шановні колеги, зараз у нас виступи від фракцій.

Прошу записатися на виступи від фракцій та груп.

Тарас Пастух. Будь ласка.

ПАСТУХ Т.Т. Однозначно, фракція «Об'єднання «Самопоміч» розуміє необхідність прийняття і врегулювання даних питань сьогодні в залі і те, що, дійсно, потрібно всіма силами підтримувати Збройні Сили України. Проте ми застерігаємо парламент від прийняття таких законів, які будуть давати можливість маніпулювати, прямо кажучи, зловживати цими виключеннями і особливостями, які пропонує цей законопроект.

Очевидно, що можна було б до Закону «Про публічні закупівлі» внести зміни і виписати положення, за якими надати можливість Збройним Силам, Національній гвардії та іншим проводити скорочену і спрощену процедуру в особливий період. На жаль, ми для таких випадків пишемо і плодимо нові закони, і потім, вносячи зміни до одного закону, не відрегулюємо іншого, і в нас з'являється дуже багато різних трактувань. Саме пан Левченко підкреслив цілу низку проблем, які в цьому законопроекті виписані. Чи буде можливість між першим і другим читаннями їх вилучити, мені складно сказати. Очевидно, що фракція об'єднає всі свої зусилля, щоб внести такі зміни.

Чому я ставив запитання пану Андрію, яке стосувалося оборонного замовлення? Ми вже давно прийняли цей закон. Проте цілком доречно і правильно Президент заветував його, внівши три зауваження. У нас пропозиції Президента поставлені на четвер 26-м питанням. Поки ми не внесемо зміни до Закону України «Про державне оборонне

замовлення» і не підтримаємо Президента, голосувати за цей законопроект фактично неможливо, тому що ми вже на цій стадії введемо ці законодавчі акти в конфлікт.

У мене прохання. У четвер цей закон про оборонне планування підняти вище, підтримати позицію Президента і лише після того розглядати поправки до законопроекту, який ми розглядаємо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Тарасе, оскільки звернення було до мене, я вважаю вашу пропозицію слухною. Прошу це питання підняти вище. Я лише зверну увагу на одну річ. Якщо ми йдемо в системі розгляду за повною процедурою, інколи це надзвичайно важливо, а інколи можна і без того обійтися. У нас надто мала кількість законів, які ми можемо розглянути за день. У мене теж є звернення до вас аналізувати кожен законопроект, десь, можливо, підтримати пропозицію про розгляд законопроекту за скороченою процедурою, а десь, коли законопроект важливий, – не підтримувати.

Я підніму це питання, я вже кажу по іншій темі, щодо цього я сказав – буде вирішено. Я вважаю слухною вашу пропозицію.

Борислав Розенблат, від фракції «Блок Петра Порошенка». Будь ласка.

РОЗЕНБЛАТ Б.С., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (одномандатний виборчий округ №62, Житомирська область, партія «Блок Петра Порошенка»).* Шановні колеги! Я розумію, що ці два законопроекти, які розглядаються, є на часі. Також розумію ті застереження, про які казав Юрій Левченко, які суттєво впливають на події в нашій державі. Ризики корупційних схем, ризики якихось незрозумілих дій можновладців, керівників тих чи інших підрозділів Міністерства оборони, Національної гвардії, всіх інших викликають дуже багато незрозумілих подій, які виливаються потім у гучні політичні та корупційні справи.

Але насамперед я хотів би сказати про таке. Ми сьогодні розуміємо ризики, але є й інші ризики. Ви знаєте, коли ми зволікаємо з питаннями закупівель, а ви розумієте, що під час бойових дій неможливо чекати довго, поки відбудуться якісь торги, поки Міністерство оборони

закупить боеприпаси чи інші знаряддя. Ми зіткнулися з цією проблемою у 2014 році, коли наші склади були практично напівпорожні. Ми мали на балансі дуже багато зброї, озброєння і техніки, але, на жаль, нічого цього не було. І тоді треба було закуповувати все, що ми лише могли, щоб захистити і нашу Вітчизну, і людей. Ви пам'ятаєте, хто прийшов на допомогу, – волонтери. Вони не чекали, поки відбудуться державні закупівлі, якісь торги, вони прагнули лише одного – якомога більше і швидше закупити те чи інше обладнання.

Я хочу просто закликати сьогодні прийняти ці два законопроекти у першому читанні, об'єднати їх і дати можливість доопрацювати, усунути всі корумповані ризики, які на сьогодні існують, і прийняти повноцінний закон, який здатен зробити все для максимально прозорих швидких закупівель, щоб ми мали можливість мати озброєну, сучасну армію.

І ще одне маленьке питання. Ви знаєте про коливання курсу валют. Іноді нам доводиться закуповувати обладнання не лише вітчизняного виробництва, а й у міжнародних компаній. А воно продається за долари. Під час цих зволікань, поки йде 60 днів, коливання курсу долара дуже суттєво впливає на вартість тих чи інших закупівель. Тому я хочу ще раз підтвердити те, що цей законопроект назрів і дуже потрібен. Я буду вважати, що це буде один закон. Хочу попросити всіх долучитися до прийняття цих двох законопроектів, подати їх до комітету, опрацювати і зробити єдиний закон, який нам дуже потрібен.

Фракція «Блок Петра Порошенка» підтримуватиме цей законопроект і просить усіх прийняти цей найнеобхідніший законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Михайло Бондар від фракції «Народний фронт» передає слово для виступу Тетяні Чорновол. Будь ласка.

ЧОРНОВОЛ Т.М., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Шановні депутати! Як член Комітету з питань національної безпеки і оборони скажу з точки зору практики, тому що я брала безпосередню

участь у кухні тендерних закупівель Міноборони України. І для вас є три надважливі меседжі.

Перший меседж. Цей законопроект треба терміново голосувати, тому що з 1 квітня взагалі заблоковані процедури закупівель у Міністерстві оборони. З 1 квітня ми нічого не купуємо, а в нас через кілька днів уже закінчується дизельне паливо. Це надзвичайно нагальне питання.

Другий меседж. Процедура, яка виписана в цьому законопроекті, дає можливість економії величезного об'єму державних коштів. Розповідаю на практиці, щоб ви розуміли. За минулий рік завдяки переговорній процедурі (а у Міністерстві оборони весь минулий рік працювала саме переговорна процедура), яку ми зараз вдосконалюємо, тобто не лише терміни, а сам механізм був правильний. І завдяки цій тендерній процедурі ми зекономили більше 1 мільярда державних коштів.

А тепер розповім один маленький сюжет. Нещодавно були закупівлі послуг харчування для армії. У нас непроста ситуація в цьому питанні, тому що нам залишився складний спадок з часів ще прем'єрства Януковича, коли була введена система аутсорсингу. Фактично у нас цей ринок монополізовано, і систему ProZorro він використовував тільки на раз. Що вони робили? Фірми, які харчують солдат, подали свої фейкові клони з надзвичайно заниженою ціною: на 50 відсотків була занижена ціна. Для чого це було зроблено? Щоб система ProZorro відібрала найдешевшого учасника, який насправді не може харчувати, а після того цей учасник не підписує договір, і залишається стара ціна. Далі за цими фейковими учасниками йшли реальні фірми, але вже з надвисокою ціною. Це вже був другий елемент. Застосувавши всі механізми правоохоронних органів, ми примусили їх зняти клони, і на переговорну процедуру вже зайшла фірма з максимальною ціною. Повірте, якби не було переговорної процедури, у нас би зараз армію харчували за максимальною ціною. Але завдяки переговорній процедурі вдалося цю ціну знизити. За деякими лотами – на 15 відсотків, а за деякими – навіть на 25 відсотків. У результаті лише на цій закупівлі було зекономлено 400 мільйонів гривень, а взагалі завдяки переговорній процедурі – більше 1 мільярда за минулий рік.

І, нарешті, третій, надзвичайно важливий меседж. Цей законопроект можемо приймати лише за основу і дуже швидко його доопрацювати, щоб цього тижня прийняти у цілому. Чому? Тому що справді

є дірки. Зокрема, обов'язково треба прописати процедуру оскарження, особливо технічних умов, а також перевірки на відповідність технічним умовам. Бо ми стикалися з такими випадками...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Тетяно, скільки вам треба часу, щоб завершити?

Будь ласка, 1 хвилина.

ЧОРНОВОЛ Т.М. Наприклад, чиїсь бронжилети не відповідали технічним умовам, а потім перший лот, другий лот, третій лот, і фірма подала вже на техумови: бронжилет куплений у тієї фірми, яка виграла, споровши нашивки. І виявилось, що він теж не відповідає технічним умовам, тому що були зловживання на етапі перевірки технічних умов. Тому треба дати можливість фірмам оскаржувати технічні умови, щоб вони не виписувалися під конкретного виробника і перевірку технічних умов, щоб на етапі перевірки в ручному режимі не відшивалися реальні конкуренти.

Дуже прошу терміново приймати законопроект за основу. Цього тижня потрібно максимально швидко зібрати засідання комітету, опрацювати всі зауваження і прийняти у цілому. Це надзвичайно потрібно.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Нестор Шуфрич. Будь ласка.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую. Шановний головуючий! Я ще раз скористаюся нагодою висловити максимальну повагу автору законопроекту. Але саме те, що ми обговорюємо цей законопроект, свідчить про те, що на сьогодні система забезпечення Збройних Сил України, м'яко кажучи, є недосконалою. А ми можемо вже зробити припущення, що й кримінальною. Ми сьогодні намагаємося врегулювати питання, які мають бути вирішені самі собою. Як ми забезпечимо, принаймні за останні 2 роки, Збройні Сили України, якщо зараз відбувається така критика самої системи забезпечення? Скажіть мені, будь ласка, чому ми маємо передбачати спеціальний режим забезпечення для Міністерства оборони, яке вже само собою є спеціальним і спеціалізованим органом?

Я вважаю, що ми, безумовно, розуміючи необхідність врегулювання цього питання, маємо дуже обережно поставитися до пропозицій. Є слухна пропозиція: об'єднати два законопроекти і, можливо, розглянути їх наступного разу.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Оксана Корчинська, фракція Радикальної партії. Будь ласка.

КОРЧИНСЬКА О.А., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Доброго дня! Фракція Радикальної партії буде одноставно голосувати за прийняття законопроекту №4288 у першому читанні.

Як військовий волонтер звертаюся від імені більшості військових волонтерів країни до всіх народних депутатів. Нам потрібно зараз підтримати проект закону №4288 у першому читанні, доопрацювати до другого і прийняти законопроекти, за якими ми повинні працювати і забезпечувати наше військо. Це надзвичайно важливо, тому що ми не маємо права покласти всю відповідальність на наших волонтерів. Цей час пройшов. Держава готова нести відповідальність і забезпечувати Збройні Сили України.

Прошу всіх народних депутатів підтримати в першому читанні цей законопроект. Його підтримують волонтери, Офіс реформ Міністерства оборони, і ми, військові волонтери, довіряємо нашим колегам. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від фракції «Об'єднання «Самопоміч» ще не було виступу.

Войціцька. Увімкніть мікрофон. Будь ласка.

ВОЙЦІЦЬКА В.М., секретар Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Фракція «Об'єднання «Самопоміч» беззастережно підтримує військових і армію у боротьбі із нашим ворогом. Ми розуміємо, наскільки важливо забезпечувати наших хлопців і дівчат на фронті всім необхідним для того, щоб

вони мали можливість боронити нашу землю, дітей, батьків від ворога. Водночас нас дивує взагалі загальна концепція і підхід, який озвучується у цьому залі, а саме: пропонується перейти від підходу, який був визнаний як прогресивний, як той, який працює в боротьбі з корупцією, а саме система ProZorro, до системи, яка передбачає обговорення за переговорною процедурою. Чому це дивує? Хочу навести власний приклад. Минулого року я і мій колега депутат Семенуха подали до Міністерства оборони депутатський запит, щоб нам надали інформацію про використання Міністерством оборони бюджетних коштів: куди йдуть гроші, на що і на які програми. Ми не отримали ніякої інформації, лише посилення на загальні концепції, що вся інформація буде надана на сайті Міністерства оборони. Спеціально відкрила сайт Міністерства оборони. Там наведено 15 цифр і все щодо використання державного бюджету. Немає розшифрування, куди пішли гроші, на які потреби. Після цього кажемо про те, що ми маємо ще більше послабити процедури щодо закупівель і використання Міністерством оборони бюджетних коштів. Ми з вами кажемо про найбільший бюджет – 100 мільярдів гривень.

Хотіла б звернутися до колеги із фракції «Народний фронт», (стільки було названо цікавих цифр, порівнянь): може ви нам розкажете, яким чином отримати цю інформацію від міністерства, якщо вона у вас є? Нам на наші запити нічого не відповідають.

І насамкінець. Знаєте, дуже дивно, якщо цей законопроект такий важливий для нашої армії, чому тут немає міністра оборони, чому немає від нього презентації, позиції з його боку?

Ми будемо підтримувати даний законопроект у першому читанні. Але вважаємо, що він потребує досконалого доопрацювання для того, щоб, дійсно, забезпечити прозорість роботи Міністерства оборони.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги! Усі народні депутати, які мали бажання висловитись від фракцій та груп, виступили. Тепер поясню одну важливу річ. Це надзвичайно важливий законопроект для забезпечення армії. Але він може бути під ризиком, якщо у залі буде недостатня кількість депутатів. Прошу голів і секретаріати фракцій закликати народних депутатів до залу і повідомити, що зараз відбудеться голосування.

Поки депутати збираються, надаю слово для виступу від комітету Віннику. 1 хвилина. Будь ласка.

ВІННИК І.Ю., секретар Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (одномандатний виборчий округ №184, Херсонська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги! Чому я вирішив взяти слово? Уважно вислухавши виступ нашої колеги Вікторії Войцицької щодо змісту тих закупівель, які здійснюються у Міністерстві оборони, хотів би прокоментувати від профільного комітету, що відбувається з тими грошима, які український бюджет виділяє Міністерству оборони на здійснення закупівель. Є дві процедури: публічна і таємна. За таємною процедурою здійснюються закупівлі щодо державного оборонного замовлення. Усе, що купується за державним оборонним замовленням, будь-який народний депутат, який має відповідний доступ до державної таємниці, може оформити у першому відділі, побачити або в комітеті (відповідний документ є в комітеті) або у першому відділі, або звернутися до Міністерства оборони і отримати його.

Щодо публічних закупівель. Зміст усіх публічних закупівель можна побачити в інформаційному бюлетені «Вісник державних закупівель» та на електронних носіях, які відображають всі ці процедури.

Про що йдеться у законопроекті №4288? У ньому так само застосовується система публічних електронних закупівель ProZorro, як і у Законі «Про публічні закупівлі». Єдина велика відмінність, що у Законі «Про публічні закупівлі» термін оголошення тендеру складає 60 днів, де-факто він проводиться через 80-90 днів, а ще процедура оскарження тощо. Тобто закупівля...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили обговорення. Хочу сформулювати пропозицію комітету. У нас є два законопроекти №4288 і №4288-1.

Я поставлю на голосування пропозицію комітету прийняти за основу проект закону №4288 з поправками, які оголосив голова Комітету з питань економічної політики Іванчук Андрій Володимирович.

Колеги, прошу займати робочі місця і підготуватися до голосування. Пані Олено Ледовських, прошу зайняти робоче місце.

Шановні колеги! Питання безпеки і оборони, яке має бути питанням честі і гідності кожного, і в такий момент пропускати голосування – це злочин проти української армії і українського народу.

Можемо голосувати?

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу проекту Закону «Про особливості здійснення закупівель товарів, робіт і послуг для гарантованого забезпечення потреб оборони» ([№4288](#)) з поправками, які оголосив голова Комітету з питань економічної політики Іванчук Андрій Володимирович. Хто підтримує дану пропозицію, прошу голосувати. Голосуємо!

«За» – 239.

Рішення прийнято.

Шановні колеги! Перед обідом я допустив можливість повернення до проекту Закону «Про приватну детективну (розшукову) діяльність». Якщо зал мене підтримає у цьому питанні, я повернуся (*Шум у залі*). Є підтримка залу?

Шановні колеги, прошу авторів законопроекту зацікавлених закликати до прийняття рішень.

Шановні колеги, всі готові до голосування? (*Шум у залі*).

Отже, прошу підтримати пропозицію про повернення до розгляду проекту Закону «Про приватну детективну (розшукову) діяльність» ([№3726](#)).

Хто підтримує дану пропозицію, прошу голосувати. Голосуємо!

«За» – 233.

Рішення прийнято. Дякую вам за розуміння і підтримку.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу проекту Закону «Про приватну детективну (розшукову) діяльність» ([№3726](#)). Хто підтримує дану пропозицію, прошу голосувати. Голосуємо!

«За» – 231.

Рішення прийнято (*Оплески*).

Переходимо до розгляду наступного законопроекту порядку денного.

Вашій увазі пропонується розгляд проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення права на здобуття освіти осіб, місце проживання яких є територія проведення анти-терористичної операції» ([№4350](#)).

Це дуже важливий законопроект. Є пропозиція розглянути його за скороченою процедурою. Хто підтримує дану пропозицію, прошу голосувати. Голосуємо!

«За» – 185.

Рішення прийнято.

Запрошую до доповіді народного депутата України Курила Віталія Семеновича. Будь ласка.

КУРИЛО В.С., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (одномандатний виборчий округ №113, Луганська область, самовисуванець). Шановні народні депутати! Вашій увазі пропонується внесений рядом народних депутатів від п'яти фракцій проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення права на здобуття освіти осіб, місце проживання яких є територія проведення антитерористичної операції».

Суть законопроекту зводиться до того, щоб дітям, які зараз перебувають на території Луганської і Донецької областей, полегшити можливість здобуття повної загальної середньої і вищої освіти.

Ми вже прийняли закон, який полегшує здобуття повної загальної середньої освіти, одержання атестата для дітей, які проживають на тимчасово окупованій території Криму. Цей законопроект певною мірою подібний до того закону, але він, крім всього іншого, допомагає дітям також полегшити можливості вступу до вищих навчальних закладів.

Проект закону не містить якихось фінансових навантажень. Він не дає ніяких пільг під час вступу, єдине що дає – можливість дітям за один раз переміщатися з тієї території і складати вступні іспити.

Для чого це необхідно? Останнім часом Російська Федерація проводить на цих територіях безпрецедентну кампанію із залучення цих дітей до вищих навчальних закладів Російської Федерації. Ми не

повинні втрачати можливість витягнути звідти молодь, дітей для того, щоб у майбутньому вони були саме українськими дітьми і закінчували школи і вищі навчальні заклади в Україні.

Тому я вважаю, що це питання державної і стратегічної ваги.

Комітет розглянув цей законопроект і ухвалив рішення прийняти законопроект за основу та в цілому. Я прошу підтримати законопроект за основу та в цілому, тому що «дорога ложка до обіду». У травні діти закінчують навчання. Якщо ми перенесемо все це на пізніше, воно втратить свою актуальність.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

До співдоповіді запрошується перший заступник голови Комітету з питань науки і освіти Співаковський Олександр Володимирович. Будь ласка.

СПИВАКОВСЬКИЙ О.В., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти (одномандатний виборчий округ №182, Херсонська область, партія «Блок Петра Порошенка»).* Шановний Голово! Шановні колеги! Законопроект №4350 дуже простий. Він фактично про те, як повернути дітей із зони АТО в українські виші, і не просто в українські виші, а виші, які були евакуйовані з цих територій. Таким чином ми надаємо незвичайні преференції, але надаємо їх дітям, які хочуть повернутися до України. Це фактично боротьба за людей. Ми повинні зрозуміти, що цей законопроект не просто про освіту, а про національну безпеку.

Прошу підтримати це і зрозуміти, що наступним кроком в розвитку цього законопроекту буде закон, який розширюватиме права не лише дітей, які зараз знаходяться в зоні АТО, а й дітей з тимчасово окупованого Криму. Також ми вивчаємо питання щодо того, щоб розширити ці преференції на всі українські виші в межах тих квот, які даватимуться.

Шановні колеги, цей законопроект дуже важливий. Ми даємо сигнал нашим людям на тимчасово окупованих територіях, що їх чекають в Україні і створюють їм відповідні преференції.

Прошу підтримати цей законопроект за основу та в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу записатися на виступи в обговоренні: два – за, два – проти. Ленський передає слово для виступу Олегу Ляшку. Будь ласка.

ЛЯШКО О.В. Радикальна партія. Фракція Радикальної партії підтримує законопроект шановного колеги Курила, який ставить перед собою завдання дати можливість українським дітям отримувати освіту у вищих навчальних закладах на території України.

Не вина, а біда українських громадян, що українська влада не захистила їх на Донеччині, на Луганщині 2 роки тому, коли зобов'язана була це зробити. І сьогодні, на жаль, там править «русский мир», терористи, сепаратисти, і страждають від цього мільйони українців.

Але, шановні колеги депутати, я хотів би привернути вашу увагу до не менш нагальної проблеми, ніж освіта дітей із окупованих територій. Це питання так званих переселенців, а насправді громадян України, які втратили свої домівки, роботу, можливості заробляти. Майже 2 мільйони з них переїхали на звільнену територію. Чи звертає на них увагу Українська держава? Ні, на жаль, ні і ще раз ні. Люди за свої кошти, Бог знає як, знімають житло, невідомо де працюють, невідомо як лікуються, невідомо як годують своїх дітей. Хто не знає, поїдьте в Северодонецьк, в Краматорськ, в Слов'янськ. І побачите, як люди живуть у маленькій кімнатці гуртожитку, один у одного на голові по семеро-восьмеро чоловік, із них як мінімум четверо-п'ятеро дітей. Держава не має програм ні фінансування житла для переселенців, ні працевлаштування, ні медичних, ні освітніх програм. Тому Радикальна партія звертається з вимогою до уряду внести зміни до бюджету, передбачити державне фінансування на ремонт житла для тимчасових переселенців громадян України, на їхнє працевлаштування, на влаштування їхніх діточок у дитячих садках, у школах і у вузах. Ключове завдання – підтримати українців. І найголовніше, зробити все, щоб вони повернулись додому. Крим, Донбас...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я хочу повідомити, що я, згідно з нормою, передбаченою законом, продовжую роботу до 14 годин 15 хвилин і маю до вас звернення. Даний законопроект є поза межами політики, він надзвичайно важливий для країни, і у нас обмежений час для його розгляду. Також дуже важливо за проханням уряду

розглянути наступний законопроект №4355. І тому я звертаюсь до народних депутатів. У нас не було сьогодні обмежень у виступах. Виступали всі з різних питань. У мене до вас прохання: максимально обмежити свої виступи, щоб ми змогли перейти до прийняття ефективних рішень.

Також прошу всіх залишатися в залі, ми повинні розглянути ці два законопроекти до оголошення перерви.

Михайло Бондар, «Народний фронт». Будь ласка.

БОНДАР М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (одномандатний виборчий округ №119, Львівська область, політична партія «Народний фронт»). Дякую. Виборчий округ №119. Прошу передати слово Тарасу Кремінію.

КРЕМІНЬ Т.Д., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). «Народний фронт». Наша фракція повністю підтримуватиме цей законопроект. Наполягаю на тому, щоб він був проголосований за основу та в цілому. Це не лише реінтеграція української молоді, це колосальна підтримка наших старшокласників, випускників, які в надзвичайних умовах готуються до складання ЗНО, які знаходяться в районах Авдіївки, Мар'їнки, тих прифронтових смуг, де сьогодні під великою загрозою їхнє життя. Тому спрощення системи вступу до вищих навчальних закладах, а в окремих випадках – співбесіди для вступників до вузів, які евакуйовані з території окупаційного режиму, – це є тимчасовий захід, але, я думаю, він піде якраз назустріч нашим дітям, батькам, всьому Донбасу і Криму.

Прошу проголосувати за прийняття цього законопроекту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Нестор Шуфрич. Будь ласка.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. Шановні колеги! Безумовно, надихає те, що ми сьогодні говоримо не лише з приводу

питання, піднятого в цьому законопроекті, а порушуємо проблеми всіх переселенців у цілому. Безумовно, слушно, що ми говоримо про те, що треба відновити їх соціальні гарантії і всі соціальні виплати й забезпечити їх соціальний захист в місцях, куди вони змушені були переїхати. Але ж давайте будемо чесними, принаймні до самих себе. Чому сьогодні ці виплати призупинено? Тому, що ті, які голосували за Закон «Про Державний бюджет на 2016 рік», призупинили ці виплати, я не називаю прізвищ, щоб не затягувати цю дискусію. Ми маємо негайно внести зміни до закону про Державний бюджет.

А что касается законопроекта, который мы сейчас рассматриваем, то я и наша фракция, безусловно, против того, чтобы его рассмотрение затягивалось. Мы против того, чтобы этот законопроект был принят в первом чтении. Если что-то и должно объединить этот зал, так это судьба наших украинских детей независимо от того, на каком языке они говорят и где они проживают. Поэтому сегодня мы заявляем, что будем голосовать за принятие этого законопроекта в целом как закона.

І сподіваємося, що це питання об'єднає нас сьогодні незалежно від того, які політичні погляди ми маємо. Діти мають нас сьогодні об'єднати!

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Кириленко. Будь ласка.

КИРИЛЕНКО І.Г. Прошу передати слово колезі Рябчину.

РЯБЧИН О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина», Донеччина, доцент Донецького національного університету у Вінниці.

Я дякую Івану Григоровичу – члену профільного комітету за те, що передав мені слово. Ми знаємо, з якою палкою промовою він виступив на засіданні комітету, щоб підтримати цей законопроект за основу та в цілому.

Фракція «Батьківщина» завжди послідовно та беззастережно підтримує переміщені вищі навчальні заклади та всіх переселенців.

Ми з паном Григорієм Немирею, головою профільного комітету, нещодавно були на Донеччині, зустрічалися в тому числі і з ректорами переміщених вищих навчальних закладів, які повністю підтримують цей законопроект. При минулому міністрі Квіту ми створили раду ректорів переміщених вищих навчальних закладів. Я пишаюся, що з чинним міністром, за декілька хвилин до її призначення, ми обговорили великий рамковий законопроект про діяльність внутрішньо вимушених переміщених навчальних закладів.

Даний законопроект, я дякую колезі Курилу, який є ректором луганського вишу, розв'язує дві проблеми.

Перше. Він дає можливість вижити та розвиватися вищим навчальним закладам, які переміщені з територій АТО.

Друге. Цей законопроект дозволяє забрати наших дітей з тієї території, тому що нам буде набагато дорожче займатися деокупацією мізків цих дітей, якщо ми будемо потім про них дбати.

Дуже важлива річ, з приводу якої ми спілкувалися з шановною Лілією Михайлівною Гриневич, щоб серед тих іспитів, за якими будуть вступати діти, був екзамен з української мови – це дуже великий політичний сигнал на тій території. Якщо ви бажаєте розвитку і якщо ви бажаєте жити в Україні, ви повинні і в тих умовах вивчати мову для того, щоб вступати до вищих навчальних закладів на нашій території.

Цей законопроект, зазначу, спрямовується на переміщені вищі навчальні заклади та ті, які є на Донеччині та Луганщині, що не переїхали, але також в скрутних умовах за браком абітурієнтів.

І на завершення я дуже хочу сказати таке, з огляду на те, що сьогодні протестували науковці. Колеги і уряде, якого немає! Коли науковці виходять вже на протести – це діагноз для цієї країни. Треба розв'язувати проблеми науковців, щоб їх там не було, ні Академії наук, ні...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам. Шановні колеги, обговорення завершено. Я прошу народних депутатів зайти до зали. Питання, яке стосується дітей на території АТО, яке за закликами багатьох виступаючих має об'єднати зал. Але щоб зал об'єднати, дуже важливо, щоб він був наповнений депутатами. Інакше об'єднання може виявитися безрезультатним.

Переконливо прошу народних депутатів, Ольго Богомолець, і вас також, зайняти робочі місця, приготуватися до голосування.

За пропозицією комітету я поставлю на голосування законопроект за основу та в цілому, якщо немає заперечень в залі. Всі підтримують, всі відчують важливість цього питання. Тоді я прошу зайняти робочі місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу та в цілому проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення права на здобуття освіти осіб, місце проживання яких є територія проведення антитерористичної операції» ([№4350](#)). Хто підтримує дану пропозицію, прошу голосувати. Голосуємо!

«За» – 264.

Рішення прийнято. Вітаю авторів-розробників, комітет і всі фракції.

Шановні колеги, присутній представник уряду, і так, як ми і домовлялися, давайте розглянемо законопроект №4355. Колеги, я дуже прошу залишатись на місцях 10-15 хвилин. Ми цілковито встигаємо розглянути законопроект за скороченою процедурою, якщо на те буде ваша воля. Я дуже прошу, ми домовлялись про співпрацю з урядом, ми повинні давати один одному руку в прийнятті рішень.

Вашій увазі пропонується розгляд законопроекту [№4355](#). Прохання авторів розглянути його за скороченою процедурою. Хто підтримує дану пропозицію, прошу голосувати. Голосуємо!

«За» – 178.

Рішення прийнято.

Дуже прошу всіх колег продовжувати роботу.

Запрошую до доповіді народного депутата України Кулініча Олега Івановича. Будь ласка.

КУЛІНІЧ О.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (одно-мандатний виборчий округ №147, Полтавська область, самовисуванець). Виборчий округ №147, Полтавщина. Шановний головуєчий! Шановні колеги! Шановні виборці! Законопроект, який представлений вашій увазі, – результат важкої, кропіткої роботи, проведеної у Комітеті з питань аграрної політики та земельних відносин.

Законопроект має достатньо довгу історію. Перший його варіант був зареєстрований в парламенті ще два роки тому. Далі були законопроекти [№1159](#), [№3510](#). Весь цей час не припинялися дискусії навколо цих законопроектів. І от, нарешті ми маємо єдиний збалансований законопроект.

Що пропонується? Ми виправляємо помилку, допущену ще у 2001 році під час прийняття Земельного кодексу України, коли повноваження з управління землями були передані чиновникам, які призначаються у Києві. Відповідно до Конституції, земля є об'єктом права власності українського народу. Тому головною метою даного законопроекту є передача права розпорядження державними землями людям через обрані ними ради. Хочу підкреслити, що кінцевою метою цього процесу має бути передача всієї землі в комунальну власність. Я сподіваюся, що цей закон пришвидшить процес об'єднання і матиме стимул для того, щоб в Україні створювалися потужні, самодостатні й ефективні громади.

Також законопроектом пропонується навести лад у питанні державного контролю за використанням землі. Тому що те, що відбувається зараз на місцях, це повна вакханалія. Абсолютно не контролюються ці процеси, є масові захоплення земель, забудова природоохоронних територій, і місцеві бюджети втрачають величезні кошти. Тому ми пропонуємо збалансований контроль. Основний контроль ми віддаємо місцевому самоврядуванню, а питання нагляду здійснюватиме виконавча влада. Тому я хочу наприкінці подякувати всім колегам з усіх фракцій і груп, які долучилися до розробки цього законопроекту.

Шановні колеги, прошу вас підтримати законопроект у першому читанні. Найголовніше, щоб до другого читання залишилися основні меседжі і складові даного законопроекту, а саме: передача земельних повноважень на місцях, стимул до об'єднання громад, ефективна система державного контролю. Прошу підтримати законопроект у першому читанні.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги.

Хочу повідомити прихильників даного законопроекту: чим довше буде йти обговорення з приводу цього законопроекту, тим менше шансів буде його прийняти. Чи буде згода, щоб не вийшло так, що я одразу оголосив співдоповідь від комітету?

Співдоповідатиме голова Комітету з питань аграрної політики, земельних відносин Заболотний Григорій Михайлович. Будь ласка, прохання, максимально лаконічно, якщо ви є прихильником цього законопроекту.

ЗАБОЛОТНИЙ Г.М., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»)*. Шановні колеги! Ми вас дуже просимо підтримати рішення комітету. Є два альтернативні законопроекти №4355 і [№4355-1](#), вони цілком тотожні, різниця лише у тому, що у законопроекті №4355-1 пропонується частину повноважень залишити за інспекцією Міністерства екології та природних ресурсів для того, щоб контролювати використання земель. Ми просимо вас підтримати законопроект, він дасть можливість місцевим органам самоврядування розпоряджатися землями, які до цього часу були у підпорядкуванні виконавчої служби. Держгеокадастр також погодився з тим, щоб передати частину повноважень з контролю за використанням землі органам місцевого самоврядування. Комітет просить підтримати базовий законопроект №4355 у першому читанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже дякую. Коротко доповідає Дирів Анатолій Борисович. Дирів?

Колеги, прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.
Бурбак. Будь ласка.

БУРБАК М.Ю. Прошу передати слово гідному спеціалісту у сфері місцевого самоврядування Федоруку Миколі Трохимовичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

ФЕДУРУК М.Т. Дякую, Максиме Юрійовичу. Шановні колеги! Це надзвичайно важливий законопроект, і тому прошу його підтримати із урахуванням того, що сьогодні комітет також розглянув і альтернативний законопроект №4355-1, і врахує до другого читання саме ті положення, які є і в альтернативному законопроекті.

Прошу всіх голосувати за цей довгоочікуваний законопроект №4355.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Недава Олег Анатолійович. Будь ласка.

НЕДАВА О.А., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи (одномандатний виборчий округ №53, Донецька область, самовисуванець). Шановні колеги! Дійсно, цей законопроект дуже важливий. Ми підтримуємо його і базовий. Але я прошу підтримати законопроект у першому читанні за основу, щоб ми змогли доопрацювати деякі негаразди, які там є. Бо законопроектом №4355 Державна екологічна інспекція та її територіальні органи усунені від здійснення державного контролю за використанням та охороною земель. Вважаю, що це є категорично неприйнятним, бо в сільських органах немає структур, які зможуть цим опікуватися.

Тому прошу підтримати законопроект за основу. Також прошу доопрацювати його у Комітеті з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Єгор Соболев, «Самопоміч». Будь ласка.

СОБОЛЄВ Є.В. «Самопоміч» підтримує передачу місцевим громадам права розпоряджатися землею, права управляти нею. Втім, дуже важливо ці громади спочатку отримати. Як і раніше, ми бачимо великий ризик у тому, що місцеві ради, де насправді селяни не мають впливу і доброго контролю за своїми депутатами, які мають місцевих князків, клептократів, швидко роздерибаняють цю землю. Це є великий ризик, і ми маємо знайти запобіжники щодо цього ризику.

Місцеві вибори вже пройшли, в частині рад утворилися добрі громади і підконтрольні громадам ради. Але в частині багатьох сел Київщини сидять дерибанщики, і нам не можна передавати їм землю, бо вони її швидко розкрадуть, і тоді у громади не буде її основної власності, її основного багатства.

Тому ми проголосуємо за цей законопроект у першому читанні. Але до другого читання нам потрібно обов'язково прописати заповідники, як уникнути безконтрольної передачі землі в оренду, безконтрольної зміни цільового призначення землі. Це дуже важливо, без цього цей законопроект не має прийматися парламентом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Заключний виступ. Закликаю всіх народних депутатів зайти до зали, через 3 хвилини відбудеться прийняття рішення щодо даного законопроекту.

Кулініч передає слово Івченку. Будь ласка, ввімкніть мікрофон.

ІВЧЕНКО В.Є. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги! Нарешті ми розглядаємо законопроект, який передає землі у розпорядження територіальних громад. У залі майже немає жодного депутата, який не підписав би законопроект, їх було більше двох десятків. Ви пам'ятаєте, як ми об'єдналися навколо законопроекту №1159, коли ми передавали землі? Півтора року страждань тут, в залі, доти, доки ми не внесли спільний законопроект. Але хто читає законопроекти, той знає, що під обгорткою повернення землі територіальним громадам криється дуже багато нововведень. Наприклад, сьогодні громади, дійсно, чекають розпорядження. А що ми їм передаємо? Ми їм передаємо землі, які вже в оренді по 15-49 років. Закон не передбачає при зміні власника зміну підписання договору оренди. Я прошу, щоб кожний депутат поспілкувався з органом місцевого самоврядування і визначився. Фракція «Батьківщина» пропонуватиме такі поправки.

Наступне. Колеги, ну, як ми з вами можемо передавати нагляд? Так, частину нагляду ми передаємо органам місцевого самоврядування. Але ми об'єднуємо нагляд в центральному органі виконавчої влади, який реалізовує політику, і одночасно ми даємо йому нагляд за родючістю ґрунтів, передаємо нагляд з екоінспекції, з земельної інспекції. Колеги, не може людина, яка займається веденням кадастру (широта і довгота), займатися веденням сільськогосподарської аграрної політики. Ми будемо наполягати, щоб Держгеокадастр (він, до речі, не має тих функцій, які ми йому передаємо в законопроекті) змінив положення. Якщо 90 відсотків цих функцій передбачає аграрна і земельна політика в цьому контексті, ми будемо наполягати на передачі цього органу Міністерству аграрної політики та продовольства. Ви лише вдумайтесь:

проведення моніторингу родючості та агрохімічної паспортизації земель. Це що, має робити Державний земельний кадастр? Ні. Цим займалась інспекція. Але сьогодні ми маємо змінюватись.

Колеги, цей законопроект на 80 відсотків відповідає вимогам територіальних громад. Ми маємо нарешті передати землі у розпорядження, але тим, хто може зробити схеми планування територій, у власність, і поставити у цьому питанні крапку. Я прошу кожного депутата, хто займався екологічною інспекцією, хто мав альтернативні законопроекти, хто подавав і підписував всі інші законопроекти, подивіться, будь ласка, давайте зробимо консолідований законопроект і...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, обговорення завершено. Є повідомлення від народного депутата Рибак про те, що законопроект №4355-1 відкликається.

Рибак. Репліка, 30 секунд. Будь ласка.

РИБАК І.П. Шановні колеги! Сьогодні на засіданні Комітету з питань аграрної політики та земельних відносин співавтори законопроекту №4355-1 прийняли таке рішення. Відкликати наш законопроект №4355-1 за умови, що всі наші зауваження, які стосувались саме охорони земель в частині екологічної інспекції, будуть закладені, доопрацьовані в другому читанні в законопроекті №4355.

Прошу всіх прийняти законопроект №4355 у першому читанні за основу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги! У мене є ще ряд депутатів, які бажають виступити. Це неможливо, ми завалимо законопроект.

Колеги народні депутати, ми все чітко пройшли згідно з Регламентом. Всі, хто записався, виступили. Зараз давайте змобілізуємо зал. Чи всі готові до прийняття рішень? Будь ласка, запрошуємо колег до зали.

Хочу наголосити, уряд підтримує цей законопроект. Більше того, Прем'єр-міністр Володимир Борисович Гройсман ще в якості Голови Верховної Ради долучився до його підготовки і щойно просив передати своє прохання про підтримку цього законопроекту.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів

України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування з управління земельними ресурсами та посилення державного контролю за використанням і охороною земель» ([№4355](#)).

Хто підтримує дану пропозицію, прошу голосувати. Голосуємо!
«За» – 251.

Рішення прийнято.

Вітаю авторів законопроекту, представників уряду. Пане Геннадію, вітаю вас.

Шановні колеги, згідно з Регламентом, оголошую перерву в роботі Верховної Ради України до 16 години. О 16 годині буде питання про суддів, розглядатимуться важливі питання щодо судоустрою. Прошу всіх дисципліновано прибути на робочі місця о 16 годині.

Ранкове пленарне засідання Верховної Ради України оголошую закритим.

Дякую.

ЗАЯВИ НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ УКРАЇНИ ЩОДО ГОЛОСУВАННЯ

До Голови Верховної Ради України **ПАРУБІЯ А.В.** звернувся із заявою народний депутат України **ЛАБАЗЮК С.П.** (*одномандатний виборчий округ №188, Хмельницька область, самовисуванець*): «Під час голосування про прийняття за основу проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування з управління земельними ресурсами та посилення державного контролю за використанням і охороною земель» ([№4355](#)) з технічних причин моя електронна картка не спрацювала.

Прошу врахувати мій голос «за» в результатах голосування щодо цього законопроекту».